THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c. PIRMADIENIS — MONDAY, BALANDIS — APRIL 28, 1980 NR. 99

KURIUO KELIU PASUKS ZIMBABVĖ ?

Premjeras Mugabe padarė gerą įspūdį

Salisburis. — Pasaulis stebi, kur pasuks naujoji Afrikos juodųjų respublika Zimbabvė. Didele balsų dauguma išrinktas premjeras Mugabė neslepia, kad jis "marksistas",tačiau "realistas", Jis, kviesdamas svečius į nepriklausomybės paskelbimo šventę, įsakė pakviesti kuo mažiau iš Maskvos, nors kartu, paskleidė žinią, kad nutarimas sumažinti Maskvos delegaciją buvo gubernatoriaus Soames atsakomybė.

Amerikos delegacijoje: trijų baltųjų ir trijų juodųjų tarpe buvęs Andrew Young mano, kad Mugabe greitai taps vienu svarbiausių nesusirišusių šalių vadų. Jis jau pareiškė nutarimą įsijungti į šį "trečiojo pasaulio" bloką. Jo vadas, Kubos diktatorius Fidel Castro prarado nesusirišusių šalių tarpe pasitikėjimą, nes jis paskutiniame bloko viršūnių suvažiavime karštai įrodinėjo, kad Maskva yra geriausia nesusirišusių draugė ir globėja, o netrukus sovietai puolė bloko narį — nesusirišusį Afganistaną.

Premjeras Mugabe savo pirmoje kalboje pabrėžė, jog naujosios valstybės gyventojai turi turėti kantrybės, nes problemos, kaip žemės reforma, mokyklų ar ligoninių statyba užima daug laiko. Tačiau pirmajame valstybės biudžete finansų ministeris Enos Nkala panaikino pardavimo mokesčius prekėms, kurios naudojamos neturtingųjų gyventojų: margarinui, valgomai alyvai, cukrui, arbatai. Mokesčiai pakelti degtinei ir alui, tabakui.

Valstybės saugumo priežiūra pavesta buvusiam Rodezijos kariuomenės vadui gen. Peter Walls. Jo karinės jėgos sudaromos iš buvusių Rolezijos karių ir jų priešų — patriotinio fronto partizanų. Gen. Walls padėjėjai bus dviejų sukilėlių armijų buvę vadai: Rex Nhongo ir Lookout Masuku. Štabe bus ir buvusios Rodezijos armijos ir aviacijos vadai.

Nors Amerikos spauda vengia komunistus vadinti komunistais ir naudoja neaiškius žodžius kaip "kairysis", "radikalas", ar "marksistas", Zimbabvės premjerui Mugabei komentatoriai nelinkę primesti "komunisto" etiketės. Jis karo metais naudojosi komunistų parama, tačiau laimėjęs nepriklausomybę, jis pasirodė labai nuosaikus vadas. Vidaus reikalų ministro vietą jis atidavė buvusiam savo konkurentui Nkomui. Jiedu abu nepriklausomybės paskelbimo proga uoliai giedojo JAV -bių himną, kai tuoj pat atidarytoje ambasadoje Amerikos delegacija įteikė 2 mil. čekį. Pinigai skiriami Zimbabvei taip reikalingoms sveikatos klinikoms steigti. Naujasis sveikatos ministeris Herbert Ushewokunze net apsiašarojęs dėkojo Amerikai ir jos žmonėms už parodytą dosnumą.

Piktas Khomeinis grasina Carteriui

Teheranas. — Žinia apie Amerikos nepavykusį bandymą jėga išvaduoti Irane laikomus įkaitus sukėlė Irane džiaugsmo demonstracijas. Vyriausybė pradžioje netikėjo, kad Irano dykumoje buvo nusileidę Amerikos šeši transporto lėktuvai ir šeši helikopteriai. Irano valdžios pareigūnas pasakė korespondentams, kad tai JAV skleidžiama žinia, siekianti sukelti paniką. Keli vyriausybės nariai buvo nuskridę į dykumą, pamatė paliktus helikopterius, sudužusį lėktuvą ir tuomet patikčjo.

Irano aviacija sunaikino žemėje esančius penkis visai gerus helikopterius. Paskelbta, kad tuo užkertamas kelias amerikiečiams atvykti ir bandyti pasiimti savo paliktą turtą.

Ajatola Khomeinis pavadino šį amerikiečių bandymą "kvailu manevru", pridėdamas, kad tuo atveju, jei panašus puolimas bus bandomas dar sykį, visi įkaitai ir visi puolėjai žus. Iraniečiai gali nebijoti kvailų Carterio žygių, pasakė Khomeinis, nes Dievas yra su mumis. Visi Irano vyrai: saugumo jėgos, armija, žandarmerija turi budėti, visi 20 milijonų kareivių turi būti pasirengę žūti už Islamą, kalbėjo Khomeinis, pastebėdamsa, kad jei amerikiečiai būtų pasiekę ambasadą, visi jau būtų pragare.

Khomeinis pabrėžė, kad jie nebus atsakingi už įkaitų gyvybes, jei Carteris dar kartą pultų Iraną. Savo žygiu Carteris parodė, kad jis nesugeba protingai galvoti ir nesugeba valdyti didelės valstybės kaip Amerika. Jis turi atsisakyti vilties būti perrinktas, pasakė Khomeinis.

Irane būta ir draugiškų jėgų

Washingtonas. — Gynybos departamentas neskelbia smulkmenų apie puolimą Irane, tačiau nusileidimo vietoje pasirodęs keleivinis Irano autobusas ir jo sulaikyti keleiviai, kurie vėliau buvo paleisti, atidengė, jog tarp amerikiečių buvo ir kalbančių persų kalba. Puolime dalyvavo 90 kareivių ir panašus skaičius aviatorių. Nusileidimo vietoje buvo paliktas susprogęs C-130 transporto lėktuvas, vienas sudegęs ir penki sveiki helikopteriai.

Iš vyriausybės pranešimų sprendžiama, kad Irane amerikiečiai turėjo ir sąjungininkų. Ambasada, kur laikomi įkaitai, būtų pasiekta auto mašinomis, paliekant helikopterius Teherano užmiestyje, pakankamai toli nuo miesto, kad niekas helikopterių nepastebėtų.

Šis bandymas išvaduoti įkaitus buvo planuojamas jau seniai. Artėjantieji karščiai ir trumpos naktys privertė planą vykdyti dabar, nors politiniu požiūriu laikas ir nebuvo tobulas, nes Europos sąjungininkai nustatė gegužės 17 d. terminą įkaitams paleisti ir mano, kad prezidentas Carteris turėjo palaukti iki tos datos.

Susijungė šeimos

Chicaga. — Balandžio 15 d., Balfo rūpesčiu ir pastangomis, į Chicagą atvyko iš ok. Lietuvos Gediminas Juodvalkis su žmona Jūrate ir 7 mėn. sūneliu Linu. G. Juodvalkis yra baigęs veterinarijos mokslus. Chicagoje apsigyveno pas tėvus Joną ir Valeriją Juodvalkius, kurie iš Lietuvos atvyko pernai vasario mėn.

— Prie Filipinų, po dviejų laivų susidūrimo, žuvo 96 keleiviai, o 888 pavyko išgelbėti.

Irano kareiviai žygiavo Teherane prie JAV ambasados. Valstybės radijas ragina iraniečius vieningai ginti tėvynę nuo visų priešų.

Studija apie Vilniaus universitetą

Roma. — Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje išleido anglų kalba jėzuito kunigo profesoriaus Pauliaus Rabikausko istorinę studiją apie Vilniaus Universiteto įsteigimą 1579 metais. Studija yra parašyta atžymint Lietuvos aukštosios mokyklos įkūrimo keturių šimtų metų sukaktį. Jos originalas vokiečių kalba buvo atspausdintas 1978 metais Popiežiškojo Grigaliaus Universiteto Romoje leidžiamame istorijos mokslo žurnale "Archivum Historiae Pontificiae" ir vėliau to paties žurnalo išleistas atskiru atspaudu. 60 puslapių studijoje kunigas profesorius Paulius Rabikauskas aprašo Vilniaus Universiteto įsteigimo aplinkybes, ypač susitelkdamas prie lemiamų dokumentų — Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Stepono Batoro privilegijų, kuriomis jis suteikė Vilniaus kolegijai universiteto titulą ir teises ir Popiežiaus Grigaliaus XIII universiteto įsteigimo bulės. Studijos pradžioje autorius apžvelgia istorines aplinkybes, kuriose brendo sumanymas įsteigti Vilniaus Universitetą: švietimo sąlygas Lietuvoje XV ir XVI amžiuje, pirmąsias pastangas 1565 metais įsteigti universitetą Vilniuje, jėzuitų kolegijos įkūrimą Vilniuje 1570 metais. Autoriaus pateikiama istorinė medžiaga apie Vilniaus Universiteto įsteigimą atskleidžia taip pat anų laikų Lietuvoje buvusią politinę, religinę ir kultūrinę padėtį. Žymi dalis Lietuvos inteligentijos — ne tik bajorų, bet ir žemesniųjų luomų narių — rašo prof Rabikauskas, — šimtmečių bėgyje Vilniaus Universitete sėmėsi dvasinių ir kultūrinių turtų. Vilniaus Universitetas, be to, padėjo galingesnių kaimynų apsuptai Lietuvai išsaugoti savo tautinį palikimą, tuo pačiu metu liekant atviru tiek Vakarų, tiek Rytų kultūrai, o ypač gi liekant ištikimu katalikų Bažnyčiai. Profesoriaus Pauliaus Rabikausko istorinės studijos apie Vilniaus Universiteto įsteigimą angliškam vertimui įvadą parašė Antanas Rudis, trumpai nušviesdamas amžių bėgyje lietuvių vestą kovą už savo tautinių bei valstybinių teisių apsaugojimą ir už kultūros bei mokslo laisvę.

— Kubos vyriausybė paskelbė, kad ji leis norinčius išvažiuoti kubiečius ne tik išplaukti laivais, bet ir išskristi lėktuvais, jei amerikiečiai jų atvyks paimti.

— Egipto prezidentas Sadatas, kuris leido Amerikai naudotis savo aerodromu Irano žygyje, pareiškė, kad jis ir toliau leis Amerikai naudotis savo bazėmis.

— Tuniso prezidentas Bourguiba paskyrė naują premjerą, nes kovo 1 d. buvęs premjeras Hedi Nouira gavo širdies priepuolį.

Daug kas smerkia Irano puolimą

Maskva. — Sovietų propaganda JAV karinį bandymą išvaduoti amerikiečius įkaitus naudoja savo susirūpinimui Irano saugumu pabrėžti. Užsienio reikalų ministeris Gromyko Paryžiuje pasakė, kad sovietai jokiu būdu nepritaria JAV bandymui kelti įtempimus. Tass agentūra šią "ginkluotą provokaciją" ir "karinių nuotykių ieškojimą" aiškina prezidento Carterio bandymu pakelti savo populiarumą prieš rinkimus. Jis norįs bet kuria kaina likti Baltuose rūmuose, nors karas Persų jūroje kainuotų tūkstančius gyvybių, rašo Tass.

Europos sostinėse išreiškiamas nepritarimas Carteriui, daugiausia dėl to, kad su sąjungininkais, kurie spaudžiami prisidėti prie sankcijų, nebuvo pasitarta.

Rumunija pasmerkė JAV bandymą, nes teritorinio suverenumo negalima laužyti, nors diplomatai ir laikomi įkaitais. Sirija irgi pasmerkė amerikiečių puolimą Irane. Kitos arabų šalys susilaikė nuo komentarų.

Jungtinių Tautų sekretorius Waldheimas ragino visus laikytis nuosaikiai, didinti pastangas taikiu būdu išspręsti šią problemą.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Popiežius Jonas Paulius II-sis savo kelionės po Afriką metu gegužės 9 d. Ganoje, Accros mieste, pirmą kartą susitiks su Anglikonų bažnyčios nauja galva, Kanterburio arkivyskupu Robert Runcie.

— Libane Jungtinių Tautų taikos kariuomenės airių daliniai buvo perkelti į kitą Libano vietą, o airių pozizijas užėmė Norvegijos kariai.

— Europos parlamento taryba pasisakė prieš mirties bausmę, kuri dar naudojama Prancūzijoje ir septyniose kitose šalyse.

— Amnesty International paskelbė, kad Etiopijoje kalėjimuose dingo be žinios 14 kalinių, buvusių Etiopijos vyriausybės ir koptų bažnyčios aukštų pareigūnų.

— Norvegija nutarė prisidėti prie Europos Rinkos skelbiamų Iranui sankcijų, jei Iranas iki gegužės 17 d. nepaleis amerikiečių įkaitų.

— Lenkijos teismas nubaudė Vakarų Vokietijos pilietį Ingo Wagener 10 metų kalėjimo ir pinigine bauda už šnipinėjimą.

— Nacių karo nusikaltimais kaltintas Frank Walus buvo Apeliacijos teismo išteisintas, jam grąžinta pilietybė, kurią buvo atėmęs teisėjas Julius Hoffman 1978 m. Apeliacinis teismas kritikavo teisėją Hoffmaną už šališkumą.

— Canary salose nukrito keleivinis britų lėktuvas su 146 žmonėmis.

Irano kariuomenės vadai įsakė sustiprinti valstybės sienų apsaugą. Nuotraukoje matomi iraniečiai kareiviai prie Irako sienos.

Argentina parduoda sovietams kviečių

Savo komunistus slegia, Maskvą — maitina

Buenos Aires. — Argentina yra valdoma karinės vyriausybės, kuri pasaulyje žinoma kaip viena antikomunistiškiausių, tačiau tas nekliudo Argentinai tapti Sovietų Sąjungos maitintoja. Prezidentui Carteriui paskelbus Amerikos javų sovietams pardavimo suvaržymus, Kanada, Australija ir kitos javų pardavėjos pažadėjo neužpildyti sovietų javų sandėliuose atsirandančių tuštumų, tačiau Argentina nutarė kiek galima daugiau išnaudoti atsiradusią progą.

Sovietų valdžios javų agentūros bando ir Amerikoje gauti javų. Oregone pastebėta, kad uostuose į laivus supilami Amerikos javai, pakeitus kai kuriuos pirkimo dokumentuose įrašomus duomenis, nuplaukia į rusų uostus. Specialistų žiniomis, sovietai, sustabdžius Amerikos javų pardavimus, turėjo pritrūkti 17 milijonų tonų, ypač pašarinių javų. Prekybos sekretorius Philip Klutznick mano, kad Sovietų Rusijos javų trūkumas sieks greičiau apie 5 mil. tonų.

Šitokia padėtis verčia Argentiną slaptai džiaugtis, kad Maskva nutarė pulti Afganistaną. Oficialiai Argentinos vyriausybė šią invaziją pasmerkė, tačiau ji pasmerkė ir JAV javų pardavimo varžymus. Tai primena Argentinos poziciją II-jo Pasaulinio karo metu, kada ji iki paskutiniųjų karo dienų laikėsi neutralumo, tačiau prekėmis ir žaliavomis rėmė ir sąjungininkus ir Trečiąjį reichą. Šiandien, nors komunistų partija Argentinoje suvaržyta, oficialiai vyriausybės "suspenduota", tos partijos globėja — Maskva tapo svarbiausia argentiniečių prekybos partnerė. Sovietai 1972 m. importavo iš Argentinos prekių už 30 mil. dol., pernai tie importai Maskvai kainavo jau 567 mil. dol.

Komentatoriai pripažįsta, kad dabartinės Argentinos vyriausybės jau senokai ruošėsi paversti Argentiną vienu svarbiausiu javų aruodų pasaulyje. Kada buvusios vyriausybės didesnį dėmesį skyrė į pramonės pažangą, nuo 1976 m. buvo pradėta daugiau domėtis žemės ūkio išvystymu. Ūkiams buvo suteiktos mokesčių lengvatos, kainoms taikomos laisvosios rinkos taisyklės. Cordobos ir Santa Fe pampose išplėsti nauji hektarų plotai, prisidėjo trys geri metai ir Argentina, prieš dešimtį metų eksportavusi 11 mil. tonų javų, pernai jau pardavė 19.5 mil. tonų. Derliui pernai šiek tiek pakenkė kai kurių provincijų sausra. Sovietų delegacijai atvykus derėtis dėl kviečių ir pašarinių grūdų, Argentina, pabrėždama sausros padarytus kviečiams nuostolius, užsiprašė (ir gavo) 20 dol. už toną daugiau, negu rusai mokėdavo Amerikai.

Argentinos užsienio prekyba per praėjusius dvejus metus davė apie 4 bil. dol. perteklių. Ekonominis augimas pakilo iki 8 nuoš. Užsienio valiutos atsargos pasiekė 11 bil. dol. Infliacija, kuri sumušė visus pasaulio rekordus prie paskutinės peronistų vyriausybės, pernai nusmuko į, palyginti, pakenčiamą 139 nuoš. lygį, nors vyriausybė buvo užsibrėžusi numušti infliaciją iki 100 nuoš.

Nors ekonominiai sunkumai Argentinoje nedingo, jaučiamas pagerėjimas, optimizmas ir pasitikėjimas savimi. Atsirado daugiau prekių, Buenos Aires judrioje apsipirkimo gatvėje "Calle Lavalle" jau ne viena parduotuvė didžiuojasi, iškabinusi užrašus "todo importado" (viskas importuota). Didelė dalis šio praturtėjimo remiasi sovietų invazijos Afganistane padariniais.

Irane žuvusieji

Washingtonas. — Irane žuvusiųjų kūnai buvo palikti lėktuvo ir helikopterio susidūrimo vietoje. Sprogime ir gaisre buvo sužeisti: aviacijos leitenantas Harrison, aviacijos seržantas Beyers, marinų majoras Petty, marinų majoras Schaefer. Nelaimėje žuvo: aviacijos kapitonai: Bakke, McIntosh,, McMillan ir Lewis, aviacijos seržantas Mayo, marinų seržantas Johnson, marinų seržantas Harvey ir marinų korporalas Holmes.

Sekretorius Harold Brown pasakė, kad per šveicariją bandoma atgauti žuvusių karių kūnus.

Gina prezidentą

Chicaga. — "Chicago Tribune", vedamajame atsiliepdamas į kai kurių kongreso narių priekaištus, kad prezidentas Carteris su jais nepasitarė prieš siųsdamas karinį dalinį į Iraną, sako, kad kritikai klysta. Prezidentas šiuo atveju neskelbė karo, bet vadavo įkaitus. Jis būtų buvęs kvailas, jei būtų painformavęs apie šį planą nors vieną Kongreso narį, nes jis mėgsta skelbti paslaptis. Carteris būty dar kvailesnis, jei jis būtų transliavęs šį užsimojimą po visą pasaulį, pranešdamas savo planus sąjungininkams, rašo Tribune.

— Atstovų Rūmų etikos komitetas rekomendavo nubausti Kalifornijos atstovą Charles Wilsoną, demokratą. Tokia bausmė siūloma tik 20-tą kartą Amerikos istorijoje. Jis ėmęs kyšius.

KALENDORIUS

Balandžio 28 d.: Petras Chan., Valerija, Vygantas, Vaiga.

Balandžio 29 d.: Paulinas, Kotryna S., Vaitenis, Indrė.

Saulė teka 5:52, leidžiasi 7:44.

ORAS

Saulėta, šilčiau, temperatūra dieną 60 l., naktį 45 l.

Iš "Viva Europa" scenos Frere Jacques. Iš k. į d.: R. Stančikaitė, J. Bužėnas ir D. Petronytė. **Nuotr. L. Kanto**

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

"VIVA EUROPA" GASTROLĖS

Los Angeles lietuvių jaunimo grupė, kurios režisierė yra Danutė Barauskaitė, praėjusiais metais yra pastačiusi vaidinimą "Viva Europa", turėjusį labai didelį pasisekimą. Čia gražiai suderinta vaidyba, scenos dekoracijos, apšvietimas, skaidrės, šokiai, muzika ir dainos. Ši grupė yra pakviesta į kitas lietuvių kolonijas.

Pirmiausia grupė vyks į San Francisco, kur gegužės 3 d. "Viva Europa" bus pastatyta Latvių salėje, 425 Hoffman Ave. (Pastatymo dalyviai apsistos Hotel Shaw). Bilietus į šį pastatymą galima įsigyti, kreipiantis į Danutę Janutienę, tel. (415) 849-1147 ir Romą Tervydį, tel (415) 355-1120.

Clevelando lietuvių kolonija "Viva Europa" turės progą pamatyti birželio 28 d. Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos auditorijoje. 18022 Neff Rd. Bilietus bus galima užsisakyti pas S. Gedgaudienę, tel. (216) 321—4751.

Chicagoje "Viva Europa" bus pastatyta Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., birželio 29 ir liepos 3 d. Bilietus užsisakyti PL JS Ryšių centre.

Paremti jaunimo pastangas ir jų keliones į aukščiau paminėtas vietoves gegužės 17 d. Lietuvių tautiniuose namuose, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, ren giamas Vivos balius, į kurį bilietus užsisakyti iš anksto pas Joną Petronį, tel. 664-0791, nes prie įėjimo bilietai nebus pardavinėjami.

Rita Bureikaitė

A.A. ONA KARIBUTIENĖ

Balandžio 14 d. Hollywoodo Presbiterijonų ligoninėje dėl stai gaus širdies smūgio mirė Los Angeles lietuviams gerai žinoma lietuviškų juostų ir audinių audėja, režisieriaus ir žurnalisto Juozo Kaributo žmona Ona Šlapelytė Kaributienė. Prieš kelias savaites buvo palaidotas jos brolis muzikas ir vargonininkas Anicetas Šlapelis. Apie jo gyvenimą ir laidotuves buvo neseniai "Drauge" platokai parašyta.

Kilę iš Rakučių kaimo, Kupiškio valsčiaus, Panevėžio apskrities, Šlapeliai buvo apdovanoti meniniais talentais. Anicetas bu vo muzikas. Ona ir jos sesuo Julija — lietuviškų juostų ir audinių audėjos. Tos pat šeimos nariai, nuvykę į Argentiną, ten, dykumoje, įkūrė Comadoros miestelį ir tos vietos kronikose įamžintas Šlapelių vardas. Onos brolis Feliksas mirė Los Angeles mieste 1957 metais. Jų kartos giminės ok. Lietuvoje jau mirę. Beliko tiktai ant ros kartos palikonys.

Ona Šlapelytė Kaributienė gimė 1901 m. Kupiškio valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Bendruosius mokslus studijavusi gimnazijoje, Ona stojo dirbti Lietuvos pašto žinybon. Ji tarnavo Skuode, Panevėžyje ir Kaune. Ji dirbo Kauno telefono - telegrafo stotyje kasininke. Nepriklausomos Lie tuvos laikais aktyviai veikė Šaulių sąjungoje.

1944 metais Kaributai pasitraukia į Vokietiją, apsigyvena pirma Hanau, vėliau Fischbecko lietuvių stovyklose. Čia Ona, stovyklinio vargo sąlygomis, audžia. Jos nuaustos juostos naudojamos kaipo dovanos kitataučiams žymūnams apdovanoti, kuo parūpi namos lengvatos pabėgėliams.

1949 metais Ona ir Juozas Kaributai atvyksta į Rochesterį (N. Y.). Čia velionė dirba Eastman Kodak kompanijoje, o 1954 metais Kaributai atkanka į Los Angeles ir čia, nusiperkę pelningą nuosavybę, pastoviai apsigyvena.

A. a. Ona Šlapelytė-Kaributienė

Nuo dvylikos metų amžiaus a.a. Ona pradėjo austi tautines lietuviškas juostas ir pasiekė tikrą audimo tobulumą, dėl savo kuklaus būdo nesigarsindama, nesireklamuodama. Jos audiniai buvo audinių meno parodose Paryžiuje, Romoje, Vokietijoje, Rochesteryje ir Los Angeles mieste. Čia, vietos Tarptautinio instituto vitrinose Onos audinių ir gintaro išdirbinių kolekcija buvo nustelbusi kitų tautų parodų eksponatus. Dažnai jos audiniai buvo ir lietuvių parodose. Kitataučių spaudoje buvo gražių atsiliepimų apie jos austus eksponatus, o kartu ir apie lietuvių audimo piešinius ir meną.

Būdama labai ramaus būdo ji linko į tautiečių šalpos darbą. Intensyviai šelpė Suvalkų trikampio lietuvius, skurstančius ok. Lie tuvoje, neskirdama savųjų nuo svetimųjų. Lietuvių fondui skyrė 500 dolerių.

Staigi Onos Kaributienės mirtis sukrėtė jos draugus ir pažįstamus. Rožinyje, laidotuvių Mišiose, palydint į kapus ir polaidotuviniame priėmime dalyvavo daug lietuvių. Pamaldos buvo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Karstas buvo padengtas gėlėmis ir velionės austomis juostomis. Vieną tų juostų velionė baigė balandžio 12 dieną, šeštadienį, o pirmadienį, balandžio 14 dieną, ryte, jau buvo mirties angelo pašaukta į anapus. Buvo daug gėlių bažnyčioje ir kapinėse.

Rožinį sukalbėjo kun. dr. Algirdas Olšauskas. Giedojo solistė Florence Korsak ir sol. Antanas Pavasaris. Mišias laikė kun. dr. Vincentas Bartuška, asistuojant prel. kun. Petrui Celiešiui. Kartu su choru ir atskirai giedojo Vincas Dovydaitis ir sol. Birutė Dabšienė. Vargonais grojo komp. Bronius Budriūnas. Ilga lydinčiųjų automobilių virtinė palydėjo karstą į Kalvarijos kapines, kur velionė palaidota Šlapelių kapuose. Maldas prie kapo sukalbėjo kun. A. Olšauskas. Palydovai sugiedojo "Marija, Marija..." Turiningą atsisveikinimo žodį tarė prel. Petras Celiešius, minėdamas velionės krikščioniško ir lietuviško būdo bruožus, pabrėždamas jos austų juostų meniškumą. Ona Razutienė kalbėjo LB ir šokių ansamblio "Spindulio" vardu, pažymėdama, kad vietos lietuvių jaunimas, Onos Kaributienės austomis juostomis pasipuošęs, reprezentuoja lietuvių audinių meną kitataučių renginiuose ir festivaliuose.

Mirė lietuviškų audinių ir juostų menininkė. Audėja baigė savo žemiškąją kelionę, palikdama mums savo staklių meniškus darbus su lelijomis, saulėmis, ramunėmis, įaudusi piešiniuose Lietuvos meilę ir ilgesį. Užuojauta režisieriui Juozui Kaributui ir sesutei Julijai.

M. Gliaudienė

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

ŠĮ KARTĄ PESIMISTIŠKAI...

Neseniai „Drauge"mano geras bičiulis inž. A. Gečys mane pavadino „dideliu optimistu". Mat, dažniausiai rašau optimistiškai, nors ir stengdamasis skelbti tiesą, dėl kurios ir dabar tebesu kai kieno plakamas. Ne vieną kartą man tą optimizmą yra įkvėpęs ir inž. A. Gečys. Tai vienas iš nedaugelio LB veikėjų, kuris, atvykęs į sostinę kuriais nors svarbiais reikalais, arba asmeniškai atvyksta į įstaigą painformuoti, arba painformuoja telefonu. Bent iki šiol, kai asmeniškai pasikalbėdavom, jis nebūdavo nei pesimistas, nei cinikas. Dažniausiai naujienos būdavo ataustos daugiau optimistiniu tonu. Todėl, kad šį kartą truputį mūsų nuomonės susikirto, tik džiaugiuosi, nes, viena, gyvenam demokratiniame krašte, o, antra, kai kultūringa polemika išsivysto, mūsų spaudai išeina į gerą — ji pagyvėja.

Bet kartais mūsų optimistines nuotaikas tikrovė nuspalvina ir pesimistine gaida. Berods, Altos biuletenyje prieš kurį laiką skaičiau optimistišką žinią, kad šiemet Lietuvos nepriklausomybės šventės proga ypač daug JAV senatorių ir Atstovų rūmų narių padarė pareiškimus, kurie buvo įrašyti į Kongreso užrašus, vadinamus „Congressional Records". Kai laisvo laiko, palyginus su Chicaga, čia marios, parūpo ir man peržiūrėti praėjusių metų „Congressional Records" ir taip pat šių metų, nes Altos biuletenio redaktorius apie šiuos metus paskelbė labai jau entuziastingai suredaguotą žinią, o tuo tarpu ir LB stipriau išvystė politinę veiklą.

Ir štai kokie rezultatai: pernai Lietuvos nepriklausomybės šventės proga pareiškimus padarė 72 kongresmanai ir 15 senatorių, o šiemet 65 kongresmanai ir 12 senatorių. Tad, nors šiemet politinės aplinkybės mums atrodo daug palankesnės, skaičiai rodo, jog Alta, stiprėjanti LB ir pavieniai asmenys parodė mažiau ryžto ar nepajėgė prikalbinti kongreso narių, kad jie prabiltų Lietuvos reikalu. Tai vienas akivaizdus įrodymas, kad kai kuriais atvejais yra ir atžangos.

KAI ĄŽUOLĄ VĖJAI PALAUŽIA

Kovo paskutinėmis ir balandžio pirmosiomis dienomis National Health instituto ligoninėje Washingtone tyrimams buvo paguldytas PLB garbės pirmininkas, kalbininkas, pedagogas ir visuomenininkas Stasys Barzdukas. Aplankėm jį esmėje pasauliui labai linksmą, bet ligoniui St. Barzdukui nelabai laimingą balandžio 1 d. Tai buvo laikotarpis,kai ligonis buvo padėtas 48 val. dietai vien ant vandens ir kai rytą jam gydytojai pranešė, kad buvo gydytas ne nuo tos ligos. Nors ligonio nuotaika nebuvo gera, bet jis manęs su žmona nepaleido iki lankymo valandų pabaigos.

Buvęs ąžuolas, geras šokėjas, kietas darbininkas, atletiškos išvaizdos St. Barzdukas ligų tiek nukamuotas, kad jau nebemato (tik žmonių šešėlius palatoje), beveik nebegali ne tik žmogiškai paeiti, bet ir rankų kaip reikiant pakelti. O proto šviesumas, o atmintis, o koks domėjimasis ypač lietuviško gyvenimo įvykiais.

„Gal tas nuolatinis sėdėjimas prie rašomojo stalo ir priartino šią ligą", kiek graudoku tonu prabilo St. Barzdukas.

Taip, įvairūs susirašinėjimai bendruomeniniais reikalais, straipsnių rašymas, „Pasaulio lietuvio" redagavimas, knygų rašymas, lit. mokyklos mokinių rašinių taisymas ir begalės kitų rašto darbų jį per metų metus valandų valandas laikė pririšę prie rašomojo stalo. Bet jeigu teisinga ligos diagnozė būtų buvusi laiku nustatyta, kažin ar būtų tai įvykę. Ber, antra vertus, jei Washingtono klinikos teisingai dabar nustatė diagnozę, galbūt, St. Barzdukas vėl sutvirtės, atgaus šviesą akyse, raumenis ir gal vėl prieš jo akis išsities eilė kūrybingų metų? Gal?

O visgi St. Barzdukas ir dabar, nors ir būdamas sunkus ligonis, kartas nuo karto spaudoje pasirodo su straipsniais, laiškais redakcijoms. Buvę jo mokiniai ir šiaip geros valios lietuviai tiek Clevelande, tiek ir Washingtone jam perskaitydavo laikraščius, jis jautriuosius mūsų gyvenimo įvykius persvarstydavo ir po to kam nors padiktuodavo savo mintis. Tokiose sąlygose paskutiniu metu ir gimsta St. Barzduko straipsniai bei įvairūs vieši pasisakymai. Būnant Washingtono ligoninėje jam laikraščius bei žurnalus valandų valandomis dažniausia telefonu skaitydavo J. Laučka, rašyt. A. Vaičiulaitis ir kiti, padiktuotus laiškus parašydavo jo buvęs mokinys Aloyzas Aidis ir kiti. Kiek žinau, Velykų dieną St. Barzdukas vėl buvo išskraidintas į Clevelandą, kur netrukus bus gydomas naujais vais tais. O Clevelande, be dukters Aušros ir jos vyro Ryto Babicko, kurių globoje St. Barzdukas gyvena, jis dar turi visą eilę savo gerbėjų — talkininkų, kurie reguliariai jam perskaito laikraščius, parašo jo diktuojamus straipsnius bei laiškus.

Dieve duok, kad vėjai praeitų ir palaužtas ąžuolas fiziškai vėl atsigautų.

O DABAR LINKSMIAU...

Velykų laikotarpyje keliolikai Washingtone, jo apylinkėse ir net kitur gyvenančių lietuvių šeimų atėjo tokio turinio kvietimai:

„Pranešame Tamistų žiniai, kad šįmet balandžio 12 d. per subatą bus jau 300 metų, kai iš mūsų tarpo atsiskyrė pats pirmasis Reorganizuotos Bendruomenės pramanytojas, jos išguldytojas, mūsų brangus tautietis Viktorinas Jeronimas ČIČINSKAS. O atrodo lyg vakar!.. Kas būtų pamisliję, jog čėsas taip greitai skubysis! Ir velniažin kur...

Ir ar mes kada sustojame pamislyti apie a.a. Viktoriną. Ar rengiam minėjimus, subatas, vakaruškas? Ne, ir ne, ir ne!

Tading, idant ištaisyti tą skriaudą, kviečiame Jus, gerbiamas Mylista, ir guoduotinį Poną pribūti subatoj, balandžio 12 d., adyną 8 ten ir ten. (Rengėjų pavardžių ir vietos neskelbiu, —V.R.). Pagaliau paminėsime Viktorą Jeronimą kaip jį kad dera paminėti! Bus gyvi paveikslai, šaunios prakalbos, ir vaidilos paskaitys dedeliai gražią linksmažaislę. Ypač yra kviečiamos plikos lig blauzdų bajoraitės..."

Šis kvietimas nėra humoro puokštė. Vienas žinomų rašytojų su žmona privačiam baliui norėjo suteikti dalinai humoristinį, dalinai kultūrinį ir, sakyčiau, originalų atspalvį. Baliaus programa buvo džiuginančiai įdomi. Apie Čičinską, eidamas humoro ir tikrovės riba bei parafrazuodamas Maironio „Čičinską", labai įdomiai pakalbėjo istorikas V. Trumpa. O dramaturgo K. Ostrausko parašytą „Čičinską" su tikro meno atošvaistėmis perdavė pats veikalo autorius dr. K. Ostrauskas, M. Alminienė, R. Kavolienė ir inž. V. Puzinauskas.

VL.R.

LAIVAS ANT RATŲ

Aleksandras Madedonietis kare su persais vartojęs savotišką povandeninį laivą.

Tai buvo tuščiaviduris didelis indas, kuris neprisipildydavęs vandens vertikaliai buvo gramzdinamas į vandenį. Tokiuose induose leisdavosi į jūros gelmes Makedoniečio karys, norėdamas prakiurdyti priešo laivą. Tačiau ši priemonė buvo labai primityvi, nevykusi ir nesėkminga.

Pirmasis povandenis laivas buvo išrastas 1538 metais. Istorikas Bekonas savo knygoj pažymi, kad tais metais Ispanijoj Toledo mieste buvo pastatytas laivas, kuris galėjo nusileisti jūros dugnan ir judėti po vandeniu ant ratų. Deja, smulkesnių žinių apie šį keistą laivą istorikas B nieko plačiau nepapasakoja. Bet sprendžiant pagal anų laikų laivų statybos techniką, spėjama, kad pirmasis povandeninis laivas buvo pagamintas iš medžio, o jo forma buvusi statinės ir dėžės formos.

1580 metais, t. y. prieš keturis šim tus metų, anglas Burnas išrado naują povandeninį laivą, kuris galėjo nugrimsti ir vėl išplaukti vandens paviršiun. Tai buvo medinė valtis su odiniais armonikos principo kraštais. Staigiai pagalbai tie odiniai kraštai galėjo išsiplėsti ir susitraukti, tuo padidindami, tai sumažindami bendrą visos valties paviršiaus tūrį. Nusileidžiant po vandeniu valties tūris buvo mažinamas, o norint iškilti iš vandens paviršiun — didinamas.

PADORUS VAGIS

— Vakar Grand Central geležinkelio stoty aš pavogiau lagaminą, kuriame, mano manymu, yra įvairių projektų brėžinių, panašių į karines paslaptis. Lagaminą aš įdėjau į automatinės apsaugos spintą, kurios raktą siunčiu jūsų įstaigai. Aš esu vagis, bet garbingas, — baigė savo pranešimą nepažįstamasis. **jm.**

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $38.00. Foreign countries $40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$40.00	$22.00	$15.00
Kanadoje ..... U.S.A	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

A U Š R A

(Nr. 11) 51-15/55/

LIETUVA

1978 m. gegužės ir 1979 m. vasario

Redagavo ir vardų rodyklę sudarė Jonas Dainauskas. Išleido Akademinė Skautijos Leidykla Chicagoje 1980 m. 260 pusl. Kaina su persiuntimu $5.85.

Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

Illinois gyventojai dar prideda 30 ct. valstijos mokesčio.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th Street, Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
Tel. — GR 6-0617
6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt., 2—7) šeštadieniais pagal susitarimą.

DR. ŽIBUTE ZAPARACKAS
Telef. — 337-1285
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
Ofisas:
700 North Michigan, Suite 400
Valandos pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef. 434-2413
1490 A M,
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DĖMESIO! DIDŽIULIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS!

Kiekvienų metų pavasarį DRAUGAS skelbia papiginta kaina knygų išpardavimą. Dauguma knygų galima įsigyti už pusę originalios kainos arba už jos trečdalį.

Knygų pasirinkimas yra didelis. Sekite mūsų papigintų knygų skelbimus arba atvykite asmeniškai į DRAUGĄ ir Jūs rasite malonų patarnavimą.

KVIEČIAME VISUS PASINAUDOTI ŠIA PROGA.

DRAUGO ADMINISTRACIJA

60 metų sukaktis

LIETUVOS STEIGIAMASIS SEIMAS

Galima tikėti ar netikėti stebuklais, bet jų pasaulyje būna. Vienas jų — nepriklausomos Lietuvos prisikėlimas 1918 — 1920 metais.

Baigiantis I pasauliniam karui, Lietuvos kraštas buvo be galo nuniokotas, svetimų karinių pajėgų sutryptas, daugelis miestų, miestelių, kaimų, gyventojų sodybų sunaikinta. Svetimieji buvo išplėšę visa, kas dar buvo galima išplėšti. Mykolo Krupavičiaus žodžiais, "Nepriklausomybės paskelbimo metu Lietuva buvo tuščia, išsluota, kaip pavasario aruodas — nei traukinio, nei ginklo, nei kareivio, nei iždo, nei administracijos... Kultūros plotai taip pat pūdymais gulėjo". Kai 1918 metais pradėjo kurtis lietuviškoji administracija, organizuotis savivaldybės, kai iš Rusijos grįžusieji lietuviai šviesuoliai pradėjo kurti mokyklas, miliciją, paštą ir kitas institucijas, ano meto sulenkėjusioji bajorija ir lenkuojantieji iš to visko tik tyčiojosi. Daug kas netikėjo Lietuvos laisve, jos ateitimi,.valstybine organizacija ir pranašavo neilgas "Kauniškės Lietuvos" dienas.

*

Lietuvos prisikėlimą nulėmė faktas, kad ji trumpu laiku sugebėjo sukurti 100,000 vyrų armiją, kurios dėka įstengė apginti savo krašto laisvę. Velionio pulk. Kazio Škirpos žodžiais, "duris į tą aukščiausią teisinį kompetentingą organą (Steigiamąjį seimą) atidarė ne kas kitas, o Lietuvos kariuomenės savanoriai kūrėjai". Šiandieną, praslinkus nuo minėtų įvykių 60 metų, galime bešališkai teigti, kad Lietuvą iš gilaus miego prikėlė pabudusi jos tautinė sąmonė, tvirtas troškimas laisvai gyventi ir savarankiškai tvarkytis.

Ir ne vien tiktai lietuviai šviesuoliai buvo sąmoningi. Eiliniai, dažnai mažaraščiai ar beraščiai kaimo žmonės suprato laisvės reikalą, siuntė savo vaikus į Lietuvos kariuomenę dažnai mirčiai, aukojo maistą, drabužius, arklius, įvairiais būdais padėjo besikūriančiai savajai kariuomenei.

Bet ir mūsų ano meto valstybininkai, ypač Lietuvos tarybos vadovai ir nariai, buvo be galo veiklūs ir pakankamai sumanūs: aktyviai veikė tarptautinėje arenoje Berlyne, Paryžiuje, Londone, Berne, Romoje Stockholme ir kituose centruose.

Kuriant nepriklausomą valstybę, labai daug padėjo ir Amerikos lietuviai: rėmė Lietuvos reikalus piniginėmis, daiktinėmis aukomis, siuntė diplomatines misijas, organizavo delegacijas, demonstracijas, net karių savanorių būrius.

Visos minėtos gyvosios tautos, gyvenančios tėvynėje ir išeivijoje, pastangos ir jungtinė veikla nulėmė nepriklausomybės reikalą gerąja kryptimi.

Jau 1918 metų Vasario 16 deklaracijoje buvo įrašyta, kad "Lietuvos valstybės santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas".

Tačiau ištisus dvejus metus vyko įnirtingos kovos dėl Lietuvos laisvės ir karo meto bei kitos labai rimtos aplinkybės neleido pravesti rinkimų. Vokiečiai iš Lietuvos galutinai pasitraukė tiktai 1919.VII.11. Tik 1919 m. pabaigoje bermontininkų gaujos buvo priverstos pasitraukti į Vokietiją. Lietuvos pietuose tebevirė kovos su lenkais. 1920.IV.2 Sovietų Rusija pripažino Lietuvą de jure, o taikos sutartį su Lietuva pasirašė 1920.VII.12.

1919.X.30 Lietuvos valstybės taryba priėmė Seimo rinkimų įstatymą. Nuo tada ir prasidėjo rinkiminė ruoša, galutinai susiformavo partijos, jų blokai, prasidėjo karšta priešrinkiminė agitacija, mitingai, buvo skelbiami įvairūs partijų pažadai. Buvo ir netvarkos, apsistumdymų, net muštynių, bet visa tai ir kituose demokratiškuose karštuose įprasta.

Patys rinkimai įvyko 1920.IV.14 - 16 dienomis. Jie buvo tikrai demokratiški, kiekvienas balsuotojas galėjo pasirinkti tokį sąrašą, kuris jam atrodė tinkamiausias. Niekas nebijojo viešai pareikšti savo nuomonę bet kuriais politiniais klausimais. Rinkėjų teisės buvo pagerbtos ir apsaugotos, tautinių mažumų teisės gerbiamos.

Balsavimuose dalyvavo 682,291 asmuo, t.y. daugiau kaip 90 procentų visų turinčių teisę balsuoti piliečių. Iš viso išrinkta 112 atstovų. Krikščionių demokratų blokas, laimėjo rinkimus, gaudamas daugiausia balsų ir pravesdamas 57 atstovus.

*

Steigiamasis seimas pirmajam posėdžiui buvo sušauktas 1920 m. gegužės 15 dieną. Tai buvo visiems krašto gyventojams begalinio džiaugsmo diena.

Pirmasis posėdis įvyko miesto teatro rūmuose. Jame dalyvavo 104 seimo nariai, vyriausybė, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai, svečiai. Seimo posėdį atidarė pirmasis nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona.

Pažymėtina, kad pirmajam posėdžiui vadovavo moterys.Pirmininkavo vyriausia amžiumi seimo narė rašytoja Gabrielė Petkevičaitė, sekretoriavo Ona Muraškaitė. Steigiamojo seimo pirmininku išrinktas Aleksandras Stulginskis- pradėjęs eiti ir respublikos prezidento pareigas.

Pirmasis Steigiamojo seimo nutarimas buvo Lietuvos valstybės nepriklausomybės deklaravimas, išreikštas tokia rezoliucija: "Steigiamasis seimas, reikšdamas, Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnografinėm sienom ir laisvą nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitom valstybėm". Pažymėtina, kad nė vienas atstovas šiam nutarimui neprieštaravo ir jis buvo priimtas visais balsais.

Steigiamasis seimas priėmė visą eilę naudingų nutarimų, kurių svarbiausias Žemės reformos įstatymas.Savo darbus seimas baigė 1922.X.6.

*

Taigi netrukus minėsime Steigiamojo seimo 60 metų sukaktį. Ji nėra eilinė ir yra labai svarbi. Ne šio rašinio uždavinys išryškinti Steigiamojo seimo darbus, juo labiau, kad tai jau prieš keletą metų atliko dr. Vanda Daugirdaitė — Sruogienė, labai kruopščiai paruošdama veikalą "Lietuvos steigiamasis seimas", 261 pusl., kurį 1975 m. išleido Tautos fondas.

Norime tik atkreipti skaitytojų ir mūsų politinių, visuomeninių, kultūrinių organizacijų dėmesį, kad šį svarbi sukaktis nebūtų užmiršta. Juk prieš 60 metų išrinktas ir sušauktas tikrai demokratinis seimas rodo aukštą mūsų tautos valstybingumą, kuo negali pasigirti visa eilė naujų pokario meto valstybių.

b. kv.

FINANSINĖS POLITIKOS ATSPINDŽIAI

Kainų ir atlyginimų kontrolės įvedimo bandymai

P. INDREIKA

Kada krašto ekonominį gyvenimą prispaudžia ūkiški negalavimai, vyriausybė griebiasi įvairių priemonių jiems pašalinti. Pirmiausia, stengiantis subalansuoti biudžetą ir gyventi pagal priimtą sąmatą. Antra, suvaržyti lengvą kredito gavimą ir ekonominius negalavimus gydyti kainų ir atlyginimų kontrolės įvedimu.

Kontrolės nesėkmės

Kainų ir atlyginimų kontrolė buvo įvesta II pasaulinio ir Korėjos karo metais, bet šiandien, infliacijai tiek įsikerojus ir išaugus, vargiai kainų ir atlyginimų kontrole būtų galima apvaldyti. Jos įvedimas pareikalautų milžiniško tarnautojų skaičiaus, naujų valdžios agentūrų įsteigimo. Taip II pasaulinio karo metu reikėjo pasamdyti 69,000 naujų tarnautojų, kurie negalėjo sukontroliuoti gazolino falsifikuotų bent 132 rūšių kuponų, ir valdžia neteko apie 300 milijonų galionų gazolino. Gyvenimo praktika rodo, kad gyventojai nemėgsta bet kokios kontrolės ir randa būdų ją apeiti.

Nežiūrint to, kainų ir atlyginimų kontrolė yra ne paskutinėje vietoje kovoti su ūkinėmis negerovėmis ir infliacija, kuri padeda stabilizuoti pragyvenimo pabrangimą ir neleidžia įsibėgėti žalingai spekuliacijai. Lietuvoje 1935 m. buvo įsteigta kainų tvarkytojo įstaiga, kuriai buvo pavesta tvarkyti prekėms kainas. Kainų tvarkytojui pavyko sulaikyti kainų kilimą daugeliui prekių, kontroliuojamų įvairių sindikatų, kaip alaus, statybinės medžiagos, tabako ir pan.

Paskutinieji likę gyvi Lietuvoje Lietuvos Steigiamojo seimo nariai, nuo 1920.V.15 ligi kadencijos pabaigos: Ona Muraškaitė - Račiukaitienė, gimusi prieš 83 metus ir Antanas Grigiškis, gimęs 1895 m. birželio 13 d. Pirmoji buvo Krikščionių demokratų partijos, Grigiškis — Valstiečių liaudininkų frakcijos narys. Gyvas tebesąs ir Jonas Lingis, Ūkininkų sąjungos narys.

Kainų kontrolės istorija

Kainų kontrolė yra labai senas ekonominio gyvenimo reiškinys. Jau Babilonijos garsusis valdovas Hammurabi (1728 - 1686 m. pr. Kr.) stengėsi sureguliuoti žaliavų, nuosavybių ir pinigų skolinimo reikalus įvairiais potvarkiais, o vyno prekybai nustatydamas net griežtus reikalavimus, pvz. jei saliūnininkas įpildavo mažiau vyno, negu sudėjus vieną ant kito kukurūzo grūdus, jam grėsė vyne paskandinimo bausmė. Vyno vartojimas senovės pasaulyje buvo labai paplitęs ir žinomas nuo Abraomo laikų. Jis nenustoja populiarumo ir mūsų laikais. Bet vienas Hammurabi potvarkis išsilaikė net ištisą šimtmetį, būtent kainos nustatymas jaučiui 20 šeikal. Šeikal vardas yra net patekęs į Bibliją, kuriuo žydai matuodavo auksą. Šiandieninis Izraelis šeikal grąžino į savo piniginę sistemą, nes iki šiol vartotas svaras infliacijos tiek pakirstas, kad jo vardą teko pakeisti į istorinį šeikal, kuris yra vertas 25 amerikietiškus centus. Jo įvedimas į piniginę sistemą žydams turi psichologinę ir istorinę prasmę. Mirus Abraomo žmonai Sarai, Abraomas, norėdamas palaidoti Hebrone, už kapo vietą turėjo sumokėti 400 šeikal. (Genesis 23:2-19). Palestiną valdant romėnams, šeikal vardu buvo vadinami žydų pinigai. Vėlesniais laikais Pasaulinis Sionistų kongresas savo narius vadindavo irgi šeikal.

Panaši istorija ištiko ir mūsų litą, jį keičiant į rublius. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, komisarų taryba nustatė, kad santykis tarp lito ir rublio yra lygus 90 kopeikų, bet jau 1941 m. pradžioje rublis tiek nukrito, kad lietuviai nenorėjo jo imti, nes jo vertė prilygo vos tik 15 centų. Okupantas, suprasdamas gyventojų nuotaikas, tų pačių metų kovo 25 d. per Maskvos radiją paskelbė pasauliui, kad nepriklausomos Lietuvos litai panaikinami ir išimami iš apyvartos, tuo pačiu panaikinant Lietuvos valstybinio suvereniteto simbolį.

Romos imperatorius Diokletinas (243-313 pr. Kr.), norėdamas sutvarkyti imperijos pašlijusius reikalus, giebėsi reformų ir kainų tvarkymo, net nustatydamas auksui kainą, pvz. už svarą 50,000 dinarų. Bet nepraėjus nė penkeriems metams ir kritus dinaro perkamajai galiai, už aukso svarą romėnams jau teko mokėti 120,000 dinarų. Istorija kartojasi ir doleris seka dinaro pėdomis. Sugriuvo Romos imperija, palikdama dinaro vardą, kuris daugelio kraštų buvo pasisavintas, pavadinant savo krašto piniginį vienetą denaro vardu, pvz. ir dabar Irane šimtoji realo vadinama denaru.

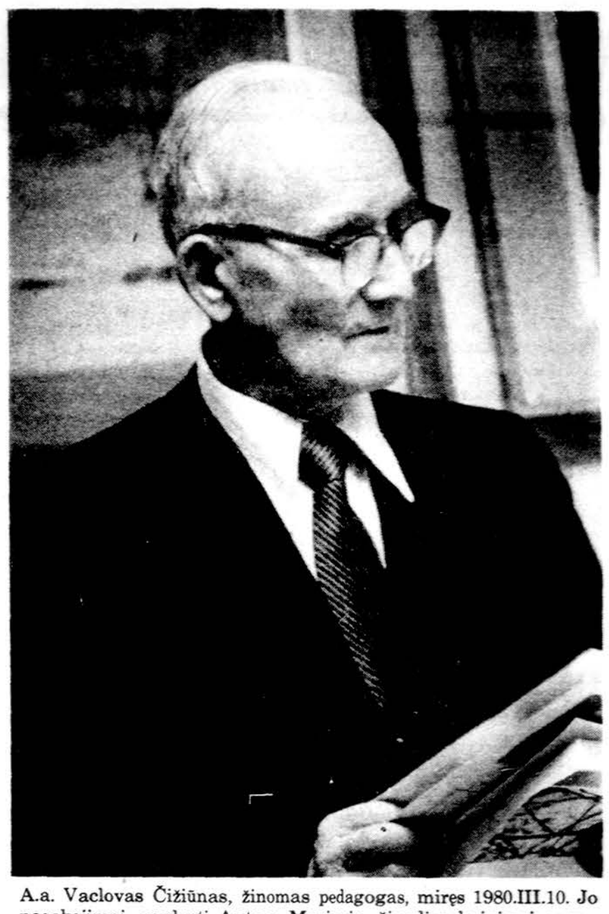

A.a. Vaclovas Čižiūnas, žinomas pedagogas, miręs 1980.III.10. Jo pasakojimai, perduoti Antano Masionio, šiandien baigiami spausdinti „Draugo" atkarpoje. *Nuotr. Vytauto Maželio*

Kainos viduramžy

Nuo kainų kontrolės nebuvo atsisakyta ir viduramžių laikais. Kainos buvo tvarkomos valdovų ar karalių įsakymais, net nustatant jų kainas duonai, druskai ir kitoms būtino reikalingumo prekėms. Bet kontrolė ilgai neišsilaikydavo dėl nuolatinių karų ir suiručių, nes visko trūkdavo.

Griežtos kainų kontrolės įvedimu pasižymėjo Hitleris, kuris, patekęs į valdžios viršūnes, tuojau panaikino darbininkų sąjungas, vietoje jų įvesdamas privalomą darbo tarnybą, plėsdamas karo pramonę, gerokai sustiprino Vokietijos ekonomiką ir, pajutęs, kad gali pradėti karą, nieko nelaukdamas jį pradėjo, o karo metu savaime atsiranda visokios kontrolės, nes kraštas atsiduria nenormaliose gyvenimo sąlygose.

Spausdinama per daug pinigų

Apžvelgę kainų ir atlyginimų istoriją, matome, kad visa finansinė politika sukasi apie pinigus, kurie yra visų vertybių matas, taupymo priemonė ir už juos įsigyjama kiti patarnavimai. Bet jeigu vyriausybė šį vertybių matą stengiasi pailginti, jis nebeatitinka savo paskirties. Tada atsitinka ūkiški sutrikimai: infliacija, recesija ar galutinėje išvadoje depresija.

Kiekviena vyriausybė turi teisę spausdinti pinigus. Taip atsitiko ir prezidento Carterio valdymo metu ir dolerių apyvartoje padaugėjo net 8%, kurių skaičius dabar siekia 109,5 bilijonų ir šis apytikriai pasiskirsto: po 100 dol. banknotais — 41,7 bil., po 20 dol. — 34,4 bil.po 1 dol. — 3 bil., smulkiomis monetomis — 11,6 bil. Likusieji 16,8 bil. yra stambesni banknotai — tūkstantinės ir kt. Iki šiol populiariausias banknotas buvo 20 dol., bet dabar į madą įeina šimtinės su prezidento Benjamino

(Nukelta į 5 psl.)

KAI POKALBĮ NUTRAUKIA... MIRTIS

Vaclovo Čižiūno 80 metų sukakties ir mirties proga

ANTANAS MASIONIS

10

Jis labai džiaugėsi, kad PLB seimo metu Toronte buvo padarytas toks svarbus Pasaulio Jaunimo sąjungos sprendimas prisijungti prie PLB. Jo manymu, tai labai daug žadantis dalykas, be galo sustiprinantis LB ir garantuojantis LB-nės išsilaikymą ateityje daug ilgiau, negu tų mūsų organizacijų ar net ir vadinamų veiksnių, kurie jaunimo neturi.

Tačiau, Vaclovo Čižiūno nuomone, jaunimo turėti neužtenka. Reikia jam padėti pasirengti, padėti įsigyti pakankamai žinių ir patirties, kad, įsijungęs į LB, jis būtų naudingas šios organizacijos narys ir energingas kovotojas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Jo nuomone, jaunimas, turėdamas vyresniuosius, kaip atramą, iš kurių gali pasimokyti visokio patyrimo visuomeniniame ir kultūriniame darbe, turi ir pats ugdytis pagal tam tikrą planą ir dėsnius.

Štai kokius dėsnius jis nurodė jaunimui savo knygoje „Tautinis auklėjimas šeimoje", kurią esu minėjęs anksčiau:

1. Atmink, kad tavo tėvų žemė — Lietuva yra tavo dvasinė tėvynė. Būdamas ištikimas naujai, tavo tėvus ir tave priglaudusiai tėvynei, tu nepamiršk esąs lietuvis(-vė), kuriam(-ai) Lietuvos reikalai yra sąžinės ir garbės dalykas.

2. Gerbk ir mylėk savo tėvų kalbą, kaip gerbi ir myli savo tėvus. Savo pagarbą ir meilę kalbai reikšk praktiškai, gerai išmokdamas ją ir vartodamas visada, kai esi savųjų tarpe ir kai to reikalauja momentas svetimųjų viešumoje.

3. Gerai pažink Lietuvos istoriją ir jos dabarties gyvenimą. Tame pažinime rasi stiprybės savo lietuviškumui išlaikyti svetimoje aplinkoje.

4. Lankydamas gyvenamojo krašto mokyklą, stenkis tapti geru ir pavyzdingu mokiniu. Įsigyk juo gausiau ir geresnių žinių, kad jų pagalba palengvintum ne tik savo paties ir tėvų gyvenimą, bet ir padėtumei visai tautai kovoti už tėvynės laisvę ir nepriklausomybę.

5. Gerbk tėvų ir savo atsivežtuosius tėvynės atmenus, kurie bent kuo primins tau paliktąją tėvynę Lietuvą.

6. Ieškok sau žinių apie tėvynę ir tautinės dvasios lietuviškoje knygoje. Skirk jai garbingą vietą savo asmens bibliotekėlėje. Tu pajusi ne kartą daug džiaugsmo, kai ramaus susikaupimo valandą įsigilinsi į mūsų rašytojų kūrybą ir jų žodžio meno pagalba susijungsi su tėvynės ir tautos balsu ir dvasia.

7. Jausdamas reikalą jungtis su kitais jaunuoliais meno ar sporto žygiams, skirk pirmenybę savo tautiečių jaunimo organizacijoms ir paremk jų veiklą savo dalyvavimu. Susipažink su lietuvių lakūnų Dariaus ir Girėno žygio istorija ir giliai įsidėmėk jų testamento žodžius, skirtus Lietuvos jaunimui. Jeigu tau tektų iškilti į viešumą svetimoje sporto ar kitos kurios veiklos organizacijoje, atstovauk garbingai ne tik savo paties bet ir savo tautos vardu.

8. Suprask ir įsisąmonink, kad ne tautos gausumas ar jos politinė bei ūkinė galybė įamžins jos vardą žmonijos istorijoje. Lietuvių tauta turi visišką teisę ir nemaža dvasinių duomenų tapti lygiaverte pačių kultūringiausių pasaulio tautų šeimos dalyve. Lietuvių tautos pastangoms ta kryptimi ir tavo veiklos indėlis bus svarbus ir reikšmingas.

9. Neniekink senosios kartos atliktų darbų ir žygių, kaip lygiai nepervertink savo paties ar savo jaunųjų draugų indėlio į tautinę kultūrą ar kovą už tautos laisvę.

Pagerbk savo veikliu dalyvavimu visus tuos viešuosius parengimus, kuriais bus minimos tautinių organizacijų ar nusipelniusių senų veikėjų amžiaus sukaktys. Tos progos tau daug suteiks gyvenimo pažinimo ir paskatinimų tavo paties ketinimams ir sumanymams.

10. Įrodyk savo patriotizmą savo veikliu dalyvavimu visur ten, kur lietuviškas reikalas šaukia tautiečius į būrį. Atmink, kad, kol neatkovota tautos laisvė ir nepriklausomybė, tu esi kovojančios tautinės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės narys.

Tokie yra autentiški paties Vaclovo Čižiūno žodžiai mūsų šių dienų jaunimui.

Baigiamosios pastabos

Gaila, kad Vaclovo Čižiūno knyga „Tautinis auklėjimas šeimoje", iš kurios duotos citatos paimtos, yra, berods, visai išparduota. Nors ši knyga išleista prieš 27 metus, bet jose reiškiamos mintys yra nepasenusios ir, turbūt, niekad nepasens, kol bus lietuvių, palikusių savo tėvynę, gyvenančių svetur ir susirūpinusių savo šeimoje išlaikyti lietuvybę.

Nors ši knyga skirta šeimai, bet ji labai naudinga ir kiekvienam lituanistinės mokyklos mokytojui, kur tik yra kokia nors kad ir mažiausia mokyklėlė. Juk lituanistinė mokykla turi mokyti ir gyvenimui, išauginti dorą, susipratusį ir veiklų lietuvį.

Mano pasiūlymas būtų, kad PLB-nės ar JAV LB-nės Švietimo taryba pasirūpintų išleisti šios knygos antrąjį leidimą. Pasistengus ją būtų galima lengvai paskleisti per viso pasaulio LB apylinkes. Tai būtų atliktas naudingas darbas lituanistinio švietimo srityje ir kartu būtų pagerbtas mūsų žymus pedagogas Vaclovas Čižiūnas. Būtų gražus jam paminklėlis.

(Pabaiga)

BIOLOGINIO LAIKRODŽIO PROBLEMA

J. MIŠKINIS

Metų laikų kaita siejasi ne tik su maisto gausos ar stokos periodais, bet ir su dauginimosi ritmu. Dėl tos priežasties naminių gyvulių ir mums gerai pažįstamų paukščių jaunikliai atsiranda ir bręsta palankiausiuoju metu, kuomet daugiausia maisto. Todėl mes linkę manyti, jog pavasarį dauginasi apskritai visi gyvūnai. Tačiau viskas toli gražu ne taip yra, pavyzdžiui, drėgnuose atogrąžų miškuose, kur metų laikų skirtumai ne tokie ryškūs, gyvūnai gali daugintis įvairių metų laiku, ir yra tokių, kurie veisiasi kiaurus metus. Žmonės apleidę atogrąžų girias ir pasklidę po visą žemės rutulį, išlaikė iš protėvių paveldėtą tuoktuvinės elgsenos laisvę, jos nepriklausomumą nuo metų laikų kaitos.

Mėnulio įtaka

Be žemės ir saulės yra dar vienas dangaus kūnas, kurio judėjimas pastebimai veikia gyvus padarus, būtent: tai mėnulis, įvairiose tautose išlikę prietarų, bylojančių apie mėnulio poveikį, pavyzdžiui, derliui arba žmonių elgesiui. Daugelis jų tikriausiai remiasi realiais faktais. Panašu į tiesą, kad mėnulio pilnatyje esti maksimalūs žmonių ir kojotų emocinio pakilimo periodai: 28 dienų menstruacinis moters ciklas, galimas daiktas, yra paveldėtas iš savo protėvių, kuriems sinchroniškai su mėnulio fazių kaita keisdavosi kūno temperatūra.

Be to, visų pirma mėnulio įtaka žemės gyvybei siejasi su potvyniais, kuris vis dėl savo buvimo turi "dėkoti" mėnulio ir saulės tarpusavio traukai. Mėnulio judėjimas aplink žemę kaltas dėl to, kad egzistuoja ne paros, bet ir mėnesio potvynių ritmas.

Rytiniuose Anglijos pakraščiuose, kur yra dideli silkių gaudymo plotai, daugiausia šių žuvų sugaunama spalio ir lapkričio pilnatyje. Ryšį tarp mėnulio fazių ir jūros pakraščių gyvūnų liudija ir smulkios plokščios kirmėlytės smėlėtuose Bretanės ir Normandijos pliažuose (pakrantėse). Šios kirmėlytės glaudžiai susietos vienceliais žaliaisiais dumbliais, kurie įsikuria paviršinėse celėse ir suteikia joms ryškiai žalią atspalvį.

Pažymėtina, kad tyrinėtojų yra aptikta ir kitų organizmų, kurių gyvybės veikla siejasi su saulės ir mėnulio judėjimu arba su potvynio ritmu, ir šių gyvūnų elgsenos periodiškumas dažniausiai išlieka, netgi visiškai juos izoliavus nuo bet kokių išorės poveikių. Mechanizmas atsakingas už tokią periodinę veiklą, ir buvo pavadintas "biologiniu laikrodžiu", nors niekas nežino, nei kur šitas mechanizmas lokalizuotas, nei kaip jisai veikia. Tačiau daugelis gyvūnų — įvairios paukščių, vėžlių, bičių rūšys savo kelionėse puikiai orientuojasi pagal dangaus šviesulius. Atrodo, kad tam reikia turėti ne tik gerą atmintį, sugebančią įsidėmėti dangaus šviesuolių padėtį, bet ir kažką panašaus į chronometrą, rodantį, kiek laiko prireikė saulei arba žvaigždėms užimti naują vietą dangaus skliaute.

Biologiniai instinktai

Gyvių organizmai, turintys tokius vidinius biologinius "laikrodžius", įgyja dar vieną savybę — jie sugeba "numatyti" pastoviai besikartojančių įvykių priartėjimą ir atitinkamai pasiruošia būsi mosioms permainoms. Pavyzdžiui, bitėms jų vidinis instinktas padeda atskirti žiedą, kuriame jos jau pabuvojo iš vakaro, tiksliai tuo pačiu laiku, kuomet jie prasiskleidžia; bičių lankomas žiedas irgi turi kažkokį vidinį laikrodį, kuris signalizuoja, kad metas prasiskleisti.

Vienas iš labiausiai stulbinančių pavyzdžių, kaip biologinis laikrodis nepriklauso nuo išorinių aplinkybių, galėtų būti vienos krabų rūšies elgesys. Šie daugelyje jūrų pakrantėse pasilaikantys gyvūnai tiksliai laikydamiesi tam tikrų tarpų, keičia savo spalvą: būdami tamsūs dieną, jie ima šviesti besiartinant vakarui ir vėl patamsėja auštant. Tokių spalvos pasikeitimų prasmė, matyti, yra ta, kad tamsiems krabams lengviau pasislėpti nuo gruobuonių, o taip pat galimas daiktas, kad ir tamsus pigmentas apsaugo nuo kaitrių saulės spindulių. Tačiau įdomiausias dalykas išryškėja matuojant spalvos keitimosi laipsniškumą ir gretinant šešiolikos dienų panašaus tyrimo rezultatus.

Tyrėjams pasirodė, kad spalva savo tamsumo kulminacija kasdien pasiekia penkiasdešimčia minučių vėliau, negu vakar. Ir — taip nuolatos. Buvo nustatyta, kad ir laboratorinėmis sąlygomis tamsiai nusidažo tuo laiku, kai jų gimtajame paplūdimy atslūgis pasiekia maksimumą, o šviesiausia tuomet, kai vanduo labiausiai pakyla.

Šiuo metu biologinių laikrodžių problema dar tebėra mįslė ir traukia įvairių sričių specialistų dėmesį. Žodžiu, netrūksta nei teorijų, nei hipotezių. Kai kurie mokslininkai mano, kad biologinius laikrodžius "derina" išorės faktoriai, panašiai, kaip paprasti laikrodžiai negali amžinai eiti, jeigu laikas nuo laiko jų neprisuksi. Tokį požiūrį patvirtina eksperimentai, rodantys, kad biologinių laikrodžių ritmą galima šiek tiek pakeisti, dirbtinai kaitaliuojant šviesą ir tamsą tokiu būdu, kad "paros" taptų,pvz., trumpesnės nei 24 valandų. Tačiau yra nuomonių, tvirtinančių, kad biologiniams laikrodžiams turi įtakos magnetinis žemės laukas, atmosferos slėgimo pasikeitimai ir netgi kosminiai spinduliai.

Nėra abejonės, kad biologiniai laikrodžiai egzistuoja, nors dėl jų prigimties tebesiginčijama. Tam tikri apibrėžti ritmai įdomūs ir žmogui. Cheminės reakcijos žmogaus organizme vyksta periodiškai, žmogui miegant, elektrinis smegenų mazgo aktyvumas dėl lig šiol neišaiškintų priežasčių ritmiškai keičiasi kas 90 minučių.

TYLAUS DARBININKO SUKAKTIS

Gražu, kad mes prisimename žmones, kurie savo gyvenimo kelyje yra gyvenę ne tik sau, bet dalį gyvenimo skyrė ir visuomenei. Minime žymiųjų žmonių sukaktis, tačiau dažnai pamirštame tyliuosius darbininkus, kurių darbai taip pat yra prasmingi.

Tokių tyliųjų darbininkų tarpe yra ir Jonas Indriūnas, gegužės 4 d. minįs savo amžiaus 70 metų sukaktį.

Jonas Indriūnas

Joną Indriūną teko sutikti prieš penkiasdešimt vienerius metus Kaune, Pašto telegrafo ir telefono kursuose. Jis buvo lieknas, simpatiškas, o jo galvą puošė Teisių fakulteto studentiška kepuraitė. Gyvenome Kaune viename kambaryje, barėmės, ginčijomės, mokėmės, į gyvenimą ruošėmės. Ta pažintis išliko gyva iki šių dienų.

Jonas Indriūnas gimė 1910 m. gegužės 4 d. Melaišių kaime, Biržų apsk. Gimnaziją baigė Biržuose, Kauno Vytauto Didž. universitete studijavo teisę ir ekonomiją. 1930 m. baigė Pašto telegrafo ir telefono kursus ir įsigijo valdininko cenzą. Tarnavo Kauno pašte. Karinę prievolę atliko 2 pėstininkų pulke raštininkų, vėliau Klaipėdos pašte tvarkė Klaipėdos krašto pašto autobusų susisiekima, eidamas to skyriaus viršininko pareigas. Netekus Klaipėdos, buvo paskirtas Pašto valdybon aukštoms pareigoms ir jas ėjo iki pasitraukimo iš tėvynės.

Klaipėdoje jaunas valdininkas Jonas Indriūnas įsijungė į visuomeninę veiklą, vadovavo Klaipėdos paštininkų sąjungai. Pokario metus praleido Scheinfelde, Regensburge, kur ėjo UNROS, o vėliau IRO transporto viršininko ir ūkio vedėjo pareigas.

Gyvendamas Klaipėdoje sukūrė šeimą su Vlade Kurklietyte Jų šeima susilaukė dukrelės Auronės ir sūnaus Gintaro. Šis Vokietijoje susirgo ir išsiskyrė iš šio pasaulio.

Pokario metais likimas Indriūnų šeimą nubloškė į Argentiną, kur labai sunkiose sąlygose gyveno ir dirbo. Sužinojęs jų vargus ir rūpesčius, dėjau visas pastangas Jono Indriūno šeimą atsikviesti Chicagon. Chicagoje įsikūrė sėkmingai. Nuo pat atvykimo iki dabar, nors ir pensininko amžiaus sulaukęs, Jonas Indriūnas tebedirba Paramos prekyboje be pertraukos jau 21 metus.

Chicagoje Jonas Indriūnas pergyveno žmonos mirtį, tačiau nepalūžo ir visą laiką aktyviai reiškėsi visuomeninėje veikloje. Jis buvo vienas didžiųjų Lietuvių televizijos ramsčių, vykdė rinkliavas, tvarkė finansus ir ilgą laiką užtikrino šios programos egzistenciją. Jis buvo paskutinysis valdybos pirmininkas. Jau keleri metai sėkmingai vadovauja Lietuvių paštininkų sąjungai, uoliai dirba Biržų klubo valdyboje, aktyvus Šaulių sąjungos narys. Aukomis remia Balfą, Lituanicos sporto klubą, Lietuvių operos mecenatus, duoklę atiduoda LB. Kai jo darbus stebi iš arti, tik tada imi vertinti jo ryžtą. Jonas Indriūnas yra pareigos žmogus. Visada taikus, tolerantas, linksmas, sąmojingas ir sugyvenamas.

Beveik visą gyvenimą ėjome drauge su Jonu, tad jo rūpesčius ir džiaugsmus gerai žinau. Jis niekada nesiskundė savo likimu, visada buvo optimistas ir į gyvenimą žvelgė su šviesia viltimi.

Jam nesuruošime pagerbimo ir nesakysime panegyrikos kalbų, nes jis jų nemėgsta. Tačiau visi, kas jį pažįsta, su pagarba ir dėkingumu mini atliktus darbus, tiek tėvynėje, tiek ir išeivijoje. Tad Ilgiausių metų!

Jurgis Janušaitis

"Dirvos" sukaktuviniame baliuje Clevelande. Matyti Bložės, Bubliai, V. Kutkus ir kt. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

SAVANORIŲ PROJEKTAS

Praeitais metais (1979) Teresė ir Jonas Bogutai kartu su jų vedama video grupe Lithuanian Video pradėjo Gyvosios istorijos projektą. Jo tikslas buvo užrekorduoti video juostelėje atsiminimus žmonių, kurie dalyvavo svarbiuose lietuvių istorijos momentuose. Pirmoji šio projekto dalis Lietuvos savanoriai —kurė jai yra jau įgyvendinta. Iš Chicagos ir jos apylinkėje gyvenančių savanorių — kūrėjų buvo surinkta daugiau kaip dvidešimt valandų užrekorduotų atsiminimų. Beveik visi atsiminimai unikalūs ir savaip atspindi tų laikų dvasią, uždavinius ir gyvenimo būklę.

Pirmoji projekto dalis buvo paremta eilės dosnių aukotojų ir organizacijų, jų tarpe yra Lietuvių Fondas, M. Rudienė, dr. Rimvydas ir Giedra Sidriai, dr. Algimantas Kelertas, dr. A. Gleveckas, dr. F. Kaunas, A. Tveras. Gaila pastebėti, kad tie, kurie daugiausia šaukia Lietuvos reikalais ir leidžiasi į barnius, mažiausisi prisidėjo prie šio projekto.

Lietuvių savanorių —kūrėjų atsiminimai video juostoje yra laikomi Lithuanian Video archyve. Iš šio medžiagos bus paruošta visa eilė dokumentinių programų, liečiančių tą svarbų istorinį laikotarpį. Šios medžiagos dublikatą galima gauti pagal susitarimą, rašant Lithuanian Video Archives, 1951 Rose, Berkeley, Calif., 94720.

Help keep Red Cross ready.

Lietuvos atsiminimai

•

Radijo Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New Yorke 1330 kil., AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07060
TEL. — 753-5636 (201)

ŠV. TĖVO JONO PAULIAUS LIETUVIŠKI ŽODŽIAI

Popiežiaus Jono Pauliaus II 5 spalvų paveikslas su lietuviškais žodžiais, tartais Chicagoj per šv. Mišias, gaunami „Draugo" administracijoj. 10 paveikslėlių už $1.00, įskaitant paštą ir mokesčius:

10 — 100 paveikslėlių po 8 c. (paštas ir mokesčiai ekstra). Rašykite:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

4 butai. Mūrinis. Lemonte.

2-jų butų mūrinis. Gerai užlaikytas. Marquette Parko rajone.

Resotranas su namu ir visais įrenginiais.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd St., 436-7878
Tel. 839-1784 arba 839-5568

Parduodamas 4 butų namas Marquette Parke.
Arti mokyklų, bažnyčios, ligoninės ir autobusų. Interesuoti skambinkit savininkui tel. 219—879-6283; arba 312—371-0858 ar 523-3636.

PASKUBĖKIT

7 kamb. namas. 2 vonios. Gazu šildymas. Marquette Parke. Dėl ligos parduoda pigiausia kaina. $29,500.

Puikiausio mūro 22-jų metų bungalow. 2 miegami. Pušų sausas beismentas. Graži vonia ir ekstra tualetas. Centr. oru šildymas ir vėsinimas. Karpetai. 2 auto. garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. — $52,500.

Platus sklypas. Geroje vietoje investuoti ateičiai, ir kaina nuderėta.

Ofise veikia automatinis telefonas.

Malonial prašau kalbėti lietuviškai ar angliškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogu namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.
We'll help you make the right move.
JEI GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI,
Kreipkitės į
BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

ĮSIGYKITE DABAR
VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU
Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

ŠEIMOS MALDOS LIETUVIŲ KALBA
Per kun. B. Kuhn, OFM, galite gauti lapelį su rytmetinėm, vakarinėm ir įvairiems reikalams maldomis. Šis gražiai atspausdintas lapelis (6 puslapių), kuris atstoja maldaknygę paprastom maldom, gaunamas be mokesčio. Pasiųskite pašto ženklelį su pavarde ir adresu dienraščio „Draugo" administrarijai: 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

MISCELLANEOUS

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galite kalbėti lietuviškai, palikite pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pa mus.
FRANK ZAPOLIS
Telef. GA 4-8654
3208½ W. 95th Street

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

Liaudies menas ir kitkas "Drauge"

★

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkite. Galėsite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

HELP WANTED — VYRAI

REIKALINGAS VYRAS turįs leidimą vairuoti sunkvežimį. Darbas kiekvieną dieną-vakarais po kelias valandas. Kreiptis į DRAUGĄ, telef. — 585-9500 ir prašyti reikalų vedėją.

EXPERIENCED UPHOLSTERERS
Four days a week: Mon., Tues., Thurs. and Fri. Apply in person after 10 a.m.
ENTERPRISE UPHOLSTERERS
9112 W. Ogden, Brookfield, Illinois
TEL. — 485-0200

Immediate Openings For Experienced Die Repairmen and Maintenance Electrician
Come In For Personal Interview.
ASK FOR ALEX
HEICK DIE CASTINGS
6550 W. Diversey Ave.
Tel. _ 637-1100

AUTO SALES PEOPLE
Experienced sales people wanted to sell America's No. 1 Car and Truck, Chevrolet. We offer:
High Commissions, Heavy Floor Traffic, Demo, Good Finance Sources, Hospitalization, Large Inventory—Indoors, Good Hours, Heavy Advertising.
QUALITY SERVICE DEPT.
Contact Mr. Garrett for Appointment
925-6700
TALLY CHEVROLET
6711 S. Western Ave., Chicago, IL.

HELP WANTED — MOTERYS

Taupymo bendrovei reikalinga
TARNAUTOJA
Pageidaujama kalbanti ir lietuviškai.
Skambinti 254-4470

VYRAI IR MOTERYS

WANTED — For small family with no children, reliable couple to do general housework and maintenance, some driving. Separate living quarters. References required.
Phone 847-4600 days or 323-1960 evenings.

DISHWASHER — FULL TIME
Prefer woman. 7 AM to 3:30 PM. Salary $175.00 per week.
WAITRESS — FULL & PART TIME
Day hrs. Good salary & tips. Exper.
R & R COFFEE SHOP
Hinsdale. Call 323-2408 after 5 p.m.

DĖMESIO

ĮSIGYKITE LIETUVIŠKAS VĖLIAVELES

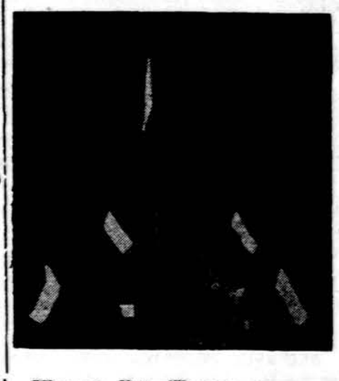

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.

Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja $1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiai:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

REMKITE "DRAUGĄ".

AR BUS UŽDEGTAS MASKVOJE OLIMPINIS ŠVYTURYS

P. INDREIKA

Kada senovės Graikijoje būdavo skelbiami olimpinių žaidynių metai, žmonės galėdavo lengviau atsikvėpti, nes šis laikotarpis būdavo nepažeidžiamos taikos. Graikai tikėjo, kad kūnas, jėga ir protas turi būti disciplinuoti ir harmoningi. Asmuo, pasiekęs šios pusiausvyros, gali geriau tarnauti tautai ir valstybei ir geriau atlikti pareigas dievui Zeusui.

Olimpinių žaidynių idėja išliko gyva ir Graikijai žlugus, nors jie nebebuvo tęsiami dėl karų ir įvairių suiručių iki 1896 m. Olimpines žaidynes atgaivinus, tolimesniu jų likimu rūpintis buvo sudarytas Tarptautinis olimpinis komitetas, kurio pareiga kas ketveri metai surasti vietą olimpiniams žaidimams ir juos suorganizuoti.

1980 m. vasarą olimpiniai žaidimai turi vykti Maskvoje. Bet Sovietų Sąjungai sulaužius tradicinius olimpiados taikos metus, — užpuolant Afganistaną ir jį okupuojant, iškilo mintis paskelbti boikotą, siūlant juos perkelti į Montrealį arba į Muencheną. JAV prezidentas, be paskelbtų Sovietų Sąjungai ekonominių sankcijų — grūdų pardavimo ir aukštos vertės technologinių priemonių, pareiškė, kad Sovietų Rusijos agresyvumas ir grėsmė taikai sukelia abejonių, ar verta Amerikos sportininkams dalyvauti Maskvos olimpiadoje, nes tai grėstų jų saugumui, neišskiriant ir turistų, kurie vyktų į komunistinę Rusiją pasižiūrėti olimpinių žaidynių.

Maskva per savo kelionių biurą New Yorke jau yra paskyrusi JAV 20,000 bilietų, kuriuos jau pradėjo platinti per agentūras. Bilieto kaina 1950 dol., įskaitant kelionę lėktuvu, 11 d. buvimą Maskvoje, maistą ir teisę įeiti į visus žaidimus. Jei kas iki kovo mėn. pradžios dėl kai kurių priežasčių atsisakytų vykti, įmokėti pinigai grąžinami, atskaitant 245 dol. baudos.

Turint prieš akis išvystytą Sovietų Sąjungos prieš savo kaimynus agresiją, kurią laisvasis pasaulis jau suskubo pasmerkti, vis dėlto pasigirsta balsų, kad sporto nereikia maišyti su politika ir pan. Bet atidžiau pažiūrėjus į olimpinių žaidynių netolimą praeitį, iškeltas argumentas apie olimpinių žaidynių neutralumą nustoja vertės. 1936 m. sporto olimpiada buvo suruošta Berlyne. Hitleris ją puikiai išnaudojo nacių propagandai ir, besiruošdamas karui, surinktus pinigus iš olimpiados sunaudojo patrankų liedinimui. 1972 m. įvykusioje sporto olimpiadoje Muenchene buvo įvelta ne tik politika, bet ir kraujo praliejimas — arabų teroristams iššudant 11 Izraelio sportininkų. 1956 m. į suruoštus olimpinius žaidimus atsisakė siųsti sportininkus Šveicarija, Ispanija ir Olandija vien dėl to, kad Sovietų Sąjunga žiauriai užpuolė Vengriją, bemalšindama sukilimą ir be pasigailėjimo naikindama laisvės ištroškusius vengrus, 1976 m. Montrealio olimpiadą boikotavo net 28 Afrikos tautos dėl Pietų Afrikoje vykdomų rasinių persekiojimų. Maskvos olimpiados boikotavimas būtų didelis smūgis Kremliaus vadovams, nes jie pajustų, kad viešoji pasaulio opinija yra priešinga jų politinėms užmačioms, pavergiant laisvas tautas ir primetant joms komunistinį jungą. Tenka apgailestauti, kad iš kai kurių prezidentinių kandidatų pasigirsta priešingų balsų, norinčių iškelti alyvos šakelę ir gauti Kremliaus palaiminimą laimėti prezidentinius rinkimus, net neatsižvelgiant į tai, kad Maskva galėtų suruošti sekančius olimpinius žaidimus Bostone ar Chicagoje. Aišku savaime, kad Amerikos sportininkų dalyvavimas Maskvos olimpiadoje Kremliaus prestižą dar labiau pakeltų, nes nebūtų atsižvelgta į jo sudarytą tarptautinę padėtį.

Jeigu pavyktų perkelti olimpiadą į kitą vietą, Kremliui būtų sudaryta daug nuostolių, nes olimpiados pasiruošimui Maskva jau yra išleidusi 375 mil. dol. Nustotų 300,000 turistų ir jų pinigų, TV milijoninės audiencijos, šimtus milijonų už reklamas ir t. t. Nuostoliai paliestų ir Lietuvą, nes be daugybės įvairių mažesnių ar didesnių gaminių, Lietuvos įnašas olimpiados pasiruošimui yra labai didelis, pvz., Šiaulių televizorių gamyklai yra pavesta įruošti visa transliavimo aparatūra, odos apdirbimo įmonės įpareigotos paruošti suvenyrų su olimpiados simboliais ir komunistiniais šūkiais, Ventos baldų fabrikas dirba baldus olimpiniam kaimeliui ir t. t.

JAV prezidentas yra išreiškęs tvirtą pageidavimą, kad olimpiadą reikia iškelti iš Maskvos, nes kriminalistinė Kremliaus vyriausybė neverta pagarbos, kad taikingi olimpiniai žaidimai būtų atlikti tokiame krašte kaip Sovietų Sąjunga. Maskva visomis išgalėmis siekia įtikinti pasaulį, kad komunistinis režimas ir jo diktatoriai yra legaliai rinkti ir atstovauja žmonių valiai, elgdamiesi pagal daugumos pageidavimą pavergti laisvas tautas. Jau pats olimpinių žaidynių pasiruošimo faktas — gausūs areštai Maskvoje nepageidaujamų asmenų rodo Kremliaus valdovų baimę budrios užsieniečių akies, kad krašto viduje yra nepasitenkinimų ir t. t.

Sprendimas dalyvauti Maskvos olimpiadoje ar ne priklauso nuo Taptautinio olimpiados komiteto, kuris turėtų suprasti, kad iš viso nevertėjo olimpiados ruošti Maskvoje, sukviečiant sportininkus iš viso pasaulio į dvidešimtojo amžiaus vergijos kraštą. Perkeliant olimpiadą kitur, Kremliui būtų suduotas nepaprastai skaudus politinis smūgis, kurio atgarsis nuskambėtų per visą žemę, kad bet kokia agresija neapsimoka.

Iškilus aktualiam klausimui dėl Maskvos sporto olimpiados boikotavimo ir kad sportinės žaidynės neturėtų būti tarptautinės politikos ginčų objektu, San Francisco pabaltiečių organizacijų vadovybės šio klausimo ir kitų reikalų išsiaiškinimui sausio 19 d. suruošė bendrą draugišką pobūvį. San Francisco LB apylinkės pirm. R. Tervydis pasiūlė priimti bendrą Pabaltijo tautų vardu rezoliuciją ir ją pasiųsti JAV prezidentui, prašant paskelbti Amerikos nepritarimą sporto olimpiadai Maskvoje. Rezoliucija buvo labai šiltai sutikta ir ją pasirašius tuojau pat išsiųsta į Washingtoną.

Gausiai susirinkę pabaltiečiai, gyveną San Francisco, į draugiškumo pobūvį prie pakilios nuotaikos džiaugėsi etninių grupių meninių jėgų pasirodymu — estai pasirodė su mišriu choru, latviai su Rygos operos soliste, lietuvių tautinių šokių grupė "Vakarų vaikai" pašoko keturis tautinius šokius, susilaukdami nuoširdaus publikos prielankumo ir ilgų plojimų.

Susirinkusiųjų tarpe vyravo nuotaika, kad olimpiniai žaidimai yra puiki proga pasireikšti sportininkams, bet tik ne pavergtų Pabaltijo tautų, kurie prievarta įjungti į komunistinės Rusijos sporto vienetus ir yra priversti savo laimėjimais puošti savo priešus laurų vainikais.

Vėžio ligos tyrinėtojai konstatavo, kad dažnai tabake randama arseniko, kuris žinomas kaip vėžio sukėlėjas. Mat, kai kurie tabako augintojai vartoja ašeniko preparatus tabako lapams apipurkšti, kad juos apsaugojus nuo kenkėjų. Aršeniko dalis lape ir pasilieka. Toks tabakas, erzindamas plaučius, paruošia dirvą vėžio sukėlėjams.

Kun. K. Pugevičius atnašavo šv. Mišias Clevelande N.D.M. Pagalbos bažnyčioj. Šv. Mišių auką atnešė Titienė ir Trainauskaitė

Nuotr. Vl. Sacevičiaus

Sovietinio barbariškumo kilmė ir esmė

Sovietinis barbariškumas turi labai artimą ryšį su Rusijos istorija, jos valdovų ir tautos charakteriu. Mongolų — totorių barbariška įtaka, didžiųjų despotų Petro Didžiojo, Jono IV, vadinamo žiauriuoju, ir kitų carų valdymas, rusų tautos nuolankus vergavimas ir jos izoliavimas nuo Vakarų kultūros ir krikščionybės sudarė palankias sąlygas 1917 m. ateistinei marksistinei revoliucijai ir komunistiniams žiaurumams, kurie tebesitęsia iki šiol. Šių laikų komunistiniai despotai vykdo toliau karinėmis ir kitomis priemonėmis imperialistinę politiką, kurios tikslas pavergti tautas ir jas tironiškai valdyti. Todėl nieko nuostabaus, kad sovietinis komunizmas ir imperializmas, būdamas giminingas savo siekimais, paneigia pagrindines žmogaus teises ir net siekia mažų tautų sunaikinimo. Tad suprantama, kad, kol Rusija bus valdoma despotų, lietuvių tautai ji bus pavojingiausias priešas. Tą pavojų mums gali dar daugiau paryškinti rusų tautos istorijos pažinimas.

Geresniam susipažinimui su rusišku despotizmu ir jo poveikiu tautai verta perskaityti knygą "Journey for our Time", parašytą maždaug prieš 140 m., jei dar kas nors jos neskaitė. Knygos autorius yra prancūzas Marquis de Custine, patyręs politinis stebėtojas, plataus žinojimo ir supratimo kultūrinės ir politinės istorijos, keliavęs po Rusiją 1839 m. Jis keliaudamas įžvalgiai analitiškai aprašė savo dienoraštyje Rusijos despotų ir rusų gyvenimo būdą, Peterburgo vergų pastatytus rūmus, Maskvos kremliaus architektūrą, kaip despotizmo šedevrą, būdingus faktus ir įspūdžius. Knygą į anglų kalbą išvertė diplomatas Phillis Penn Kohler 1951 m. ir jai ilgą įžangą parašė generolas Walter Bedell Smith, JAV ambasadorius Maskvoje nuo 1946 — 1949 m. Knygą galima rasti viešose bibliotekose, jei komunistuojantys ar rusifilai jos nepašalino. Ji verta skaityti ne tik amerikiečiams, bet ir lietuviams, neblogai mokantiems anglų kalbą, mažai susipažinusiems su carų Rusija.

Skaitant tą knygą, tartum keliauji per nelaimingą Rusiją, šimt mečiais aziatiškų barbarų ir despotų valdomą, toli atsilikusią nuo Vakarų Europos tautų. Ir istorinė Rusija nesunkiai susiderino su sovietine valdymo santvarka, jos ekspansine politika, kaip niekur kitur pasaulyje.

Čia tenka priminti kad neseniai vienas amerikietis patarė knygą "Journey for our Time" perskaityti "Omaha World — Herald" dienraščio redaktoriui. Šis perskaitęs ir susidomėjęs knygos turiniu parašė net vedamąjį su būdingomis knygos ištraukomis, primindamas, kad ją turėtų perskaityti dabartiniai Baltųjų rūmų valdytojai.

J. Navakas

— Vaikai pamėgdžioja tėvus, nepaisant, kad tėvai ir moko geriau elgtis.

NAUJOJI TECHNIKOS PAŽANGA

Naujieji technikos išradimai kiekvienais metais žmonijai duoda progos kopti civilizacijos laiptais aukštyn. Tačiau kai kurie pesimistai sako, kad žmogus technikoje tobulėdamas, nuolat krinta žemyn dvasios kultūroje, tikrojo mėno, grožio, humaniškumo, solidarumo srityje.

Bet kaip bebūtų, aštrus žmogaus protas nūdien remias į technikos pažangą — į naujus išradimus ir atradimus. Kas prieš keliolika metų buvo tik išbujojusio žmogaus fantazijoje, nūdien jau kasdieninė būtinybė, nesukeliant jokio nusistebėjimo, kad ir mažai nusimanančiam. Vadinasi, ir pranašyste nesiverčiant, galima drąsiai tvirtinti, kad tai, kas nūdien technikoje padaroma, po keleto metu bus pasenęs dalykas.

Pavyzdžiui, prieš du dešimtmečius amerikiečiai Ramiojo vandenyno saloje, išsprogdino pirmąją vandenilio bombą, nuo kurios radioaktyvinių spindulių nukentėjo japonų žvejai. Vandenilio bombos griaunamoji jėga yra kelis tūkstančius kartų stipresnė už atominės bombos. Reikia tik pagalvoti apie tas pasekmes, jei tokia bomba nukristų į tirštai apgyvendintus plotus, ir jei kada nors jos galingoji jėga bus panaudota ne griovimui ir žudymui, bet žmogaus gerbūviui pagerinti.

jm.

Chicagoje

UŽDARYS 6 MOKYKLAS

Chicagos švietimo vadovybė, vieton planuotų uždaryti 22 miesto mokyklų, nori šiuo tarpu uždaryti tik šešias.

RADIOAKTYVIOS DUJOS

Iš atominės jėgainės Zione netoli Chicagos pastebėtas sunkimasis radioaktyvių dujų, bet specialistai tvirtina, kad iš to sveikatai pavojaus nėra.

A. † A. MARCELEI ZYLIENEI mirus,

liūdesy likusius vyrą FELIKSĄ, dukrą DALIĄ su šeima, sūnus ROMĄ, KĘSTUTĮ ir ALGĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Petras ir Elena Marčiukaičiai
Šarūnas ir Birutė Taurai
Robertas ir Regina Janukaičiai

Perskaitę Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

TIKRIAUSIAI ŠIŲ PLOKŠTELIŲ NETURITE!

VAIDILŲ KANKLĖS	Lietuvių Tautinio Meno Ansamblis "Ciurlionis"
GROJAME JUMS	Įgrojo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algirdo Modestavičiaus. Įdainavo Arūnas Gasparaitis.
SU ŠOKIU IR DAINA	Įgrojo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras.
KALNUOS DAINUOJA	Kvintetas "BALTIJA" ir L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras.
KOKIAIS KELIAIS AŠ KELIAUSIU	Įdainavo "BALTIJA" vyrų kvintetas.
VIOLETA	Dainuoja Violeta Rakauskaitė. Raganėlė, Tėviškės vėjas, Sugrįžk, ilgesy ir kitos.
DAINOS IR ARĪJOS	Virgilijus Noreika. Prie piano Zaneta Noreikienė.

Kiekviena plokštelė kainuoja $6.00

DRAUGAS

4545 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629

Užsakant pridėti 50 centų už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinojaus gyv. moka 5% mokesčių.
Užsakymams į Kanadą reikia pridėti po $1.75 pašto išlaidoms.

Brangiam kaimynui ir bičiuliui

A. † A. KAZIMIERUI GERMANUI

mirus, gilaus skausmo paliestus velionio žmoną IRENĄ, sūnus VYTAUTĄ ir KĘSTUTĮ su šeimomis, dukrelę DALIĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiu.

Juozas Arvydas su šeima

Brangiai motinai mirus,

ALGIRDUI KARAIČIUI
IR JO ŠEIMAI

nuoširdžią užuojautą reiškia

Aldona ir Vytautas Urbai

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
ĮAIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŲS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS
1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **"Draugo" atkarpoje** šiandien baigiame spausdinti Antano Masionio rašinį — paskutinį pokalbį su a. a. Vaclovu Čižiūnu. Rytoj pradėsime spausdinti mūsų bendradarbio mokyt. J. Miškinio pluoštą atsiminimų "Prieš 40 metų".

× **"Catholic Twin Circle"** savaitraščio balandžio 27 d. laidoje yra išspausdintas šio laikraščio bendradarbio ilgas pasikalbėjimas su kun. dr. Jurgiu Šarausku, kuris šiuo metu dirba Valstybės departamento specialiame skyriuje. Kun. Šarausko atsakymai apie katalikų įtaką politikoje yra aiškūs ir gerai išmąstyti. Straipsnyje minima, kad kun. Šarauskas yra lietuvis, Chicagos arkivyskupijos kunigas, kuris, pabaigęs vienerių metų tarnybą, norėtų toliau dirbti mokykloje arba tarp lietuvių.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** vadinamo "kraujo spaudimo" mėnesio proga nemokamai tikrins kraujo spaudimą ir suteiks informacijų apie kraujo spaudimo mažinimą nuo gegužės 5 iki 9 d., 7—8 val. ryto, 2—4 val. po pietų ir 7—8 val. vak. Informuotis reikia pagrindiniam ligoninės pastato laukiamajam kambary.

× **Illinois universitete** Chicago Circle lietuviams studentams pokalbiui pakviestas rašytojas Anatolijus Kairys. Pokalbis bus balandžio 29 d., antradienį, 3 val. po pietų, auditorijoje UH 1250.

× **Tautinių grupių respublikonų** suvažiavimas įvyks gegužės 16-18 d. Clevelande, Ohio. Suvažiavimą globoja Clevelando miesto meras, didelis lietuvių draugas, George Voinovich. Tuo pačiu metu vyks ir lietuvių respublikonų federacijos metinis suvažiavimas.

× **"Cicero Life"** laikraštis įsidėjo platesnį reportažą ir keletą nuotraukų iš lietuvių - amerikiečių respublikonų banketo, įvykusio balandžio 12 d. Lietuvių tautiniuose namuose, Chicagoje.

× **Venecuelos lietuviai** išreiškė pasitenkinimą "Draugo" vedamuoju, kuriame buvo prašyta veiksnius atkreipti dėmesį į Lotynų Amerikos lietuvius, kurie nepajėgia įsigyti knygų ar užsisiprenumeruoti žurnalų ir laikraščių. Primena, kad ta spauda labai vėlai juos pasiekia.

× **Hamiltono lietuvių teatras** "Aukuras" šį rudenį įvykstančiame teatro festivaly statys B. Pūkelevičiūtės 3 v. komediją "Antroji Salomėja painiavose".

× **Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai** iš Leonia, N. J., atvykę į Chicagą, lankėsi "Drauge", kalbėjosi su dienraščio vadovais. Įvertindami dienraščio pastangas mūsų tautinėje ir kultūrinėje srityje, paliko 25 dol. auką. Maloniai dėkojame.

× **Anna Petravičienė**, čikagiškė, užsisakė "Drauge" lietuviškų knygų. Jas gavusi, atsiskaitė ir maloniu laiškeliu išreiškė padėką už greitą patarnavimą. Kartu pridėjo ir auką. Ačiū.

× **Lietuvių Fondo** vajaus proga sekantieji asmenys aukojo: 500 dol. Stanislava Abramavičiūtė - Juodvalkis. Po 200 dol. Juozas Arvydas, Jurgis Kiaunė ir V. Vaitiekūnas. Po 100 dol. Juozas Byla, Sofija ir Stasys Džiugai, Pranas ir Ona Zailskai ir inž. Bronius ir Irena Galiniai. Vajaus užbaigtuvės bus gegužės 3 d., 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Įnašus siųsti L. F. 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. (pr.).

CHICAGOS ŽINIOS

SVEIKATOS PARODA

Ford City prekybos centre gegužės 1-4 d. bus sveikatos paroda. Eksponatai bus atgabenti iš Christ ligoninės, psichiatrinių ir alkoholikų gydymo tarnybų, iš kalbėjimo ir klausos tvarkymo bei chirurginių skyrių ir kitų sveikatos institucijų.

MĖNESINIAI BILIETAI

Chicagos miesto susisiekimo vadovybė nuo balandžio 23 d. įvedė mėnesinių bilietų pardavinėjimą 80-je vietų, pvz. lietuvių Chicago Savings bendrovėje, 6245 So. Western, Republic banke, 6501 S. Pulaski, Standard Federal, 2555 W. 47 St. Su tais bilietais per visą mėnesį galima po visą miestą važinėti kiek norint kartų.

AUKSO PARODA

Field muziejuje, Chicagoje, vyksta Peru ir kitų P. Amerikos kraštų meniškų aukso ir kitokių darbų paroda. Ekspona tai surinkti iš daugelio muziejų, pavyzdingai sutvarkyti, rodomas ir tų kraštų filmas.

IŠPARDUOS KNYGAS

Chicagos miesto biblioteka birželio 19, 20 ir 21 d. nuo 9 v. r. iki 7 v. v. turės didžiulį knygų išpardavimą Grant Parke, prie Randolph gatvės. Visos knygos suaugusiems kainuos po 50 ct., o vaikams — po 25 c.

Vyt. Keburis skaito Nepriklausomybės paskelbimo aktą Brighton Parke. Šalia — dvi lituanistinės mokyklos mokinės - asistentės.

Nuotr. M. Nagio

SKAITYS PAUKŠČIUS

Illinois Konservacijos departamentas susirūpino suskaityti paukščius, pasinaudojant jų pavasariniu skridimu. Ieškomi savanoriai, kurie sugeba atpažinti paukščius ir galėtų padėti skaičiuoti. Pernai pavasarį dalyvavo 1100 tokių paukščių skaitytojų. Tada buvo suskaityta 351,000 paukščių, priklausančių 256 rūšims.

MOKSLEIVIAI KAMBODIJAI

Elmwood Parke J. Mills mokyklos auklėtiniai pasiryžo surinkti 1,300 dol. šalpai Kambodijos badaujančių, kenčiančių dėl komunistų priespaudos.

NENORIMI GYVULIUKAI

Gyvulių globos draugija primena, kad negerai nenorimus laikyti namų gyvulius išmesti į gatvę, išvežti į laukus ar palikti negyvenamuose namuose. Jiems gresia badas ir daug kitų pavojų. Už tai gresia 500 dol. pabauda. Galima nenorimus namų gyvulėlius perduoti Animal Welfare League, 6224 So. Wabash, Chicagoje.

13 M. UŽ BOMBĄ

Gaujos vadas E. Raddatz, 20 m., nuteistas 13 m. kalėti už padegamųjų bombų, padarytų iš gazolino, metimą į uždarytą restoraną, 2200 N. California Ave., Chicagoje. Pastatas 1979 m. buvo padegtas dėl grumtynių tarp gaujų. Pravažiuojantis policininkas iš degančio namo išgelbėjo apie 20 žmonių, prikeldamas miegančius ir padėdamas išbėgti.

Toronto miesto meras John Sewell priėmė viešnias bei svečius iš Pietų Amerikos. Matyti su savo vadovu dr. A. Stanevičiumi — mero kairėje. Urugvajaus "Ąžuolynas"

Nuotr. A. Šeškaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ISTORIKŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Istorijos draugijos metinis narių susirinkimas vyko balandžio 13 d. 3 val. Altos patalpose. Narių susirinko apie 40.

Susirinkimą atidarė draugijos pirm. prof. dr. J. Jakštas, specialiai atvažiavęs į Chicagą. Jis pasidžiaugė čikagiškių veikla: kas mėnesį daromi susirinkimai, skaitomos paskaitos istorinėmis temomis, ruošiami minėjimai. Nors tie susirinkimai ir paskaitos gal ir nėra akademinio lygio, bet prisimenama Lietuvos istorija, kokia ji buvo ir kokia buvo mokoma nepriklausomybės laikais. Mes išeivijoj tęsiame tą istoriją, leidžiame knygas, skaitome paskaitas. Tuo tarpu okupuotoj Lietuvoj istorija žalojama, rašoma visai kitais pagrindais. Rusai nepripažįsta senovės Lietuvos ir jos istorijos. Visiškai nesiskaito su buvusiais dokumentais, jiems istorija tai klasių kova, užgrobimas svetimų žemių. Dabar mūsų uždavinys ir yra rašyti istoriją tokią, kokia ji buvo, leisti knygas. Tos knygos, kad ir ne visos, pasiekia Lietuvą ir lietuvius, ir tai įprasmina mūsų veiklą. Visi "Lietuvių Tautos Praeities" tomai yra pasiekę Lietuvą ir yra sukrauti Vilniaus un-to bibliotekoj. Kai kas gauna leidimą juos paskaityti ar pavartyti.

Dabar yra redaguojama "Lietuvių Tautos Praeities" 15-ta knyga, kurioje bus paminėtas Vilniaus un-tas ir jo 400 m. sukaktis, bus straipsniai profesorių J. Ochmanskio, Rabikausko, Jakšto.

Susirinkimui pirmininkauti pakviestas Apol. Bagdonas, kuris yra pririnktas draugijos vicepirmininku. Perskaičius perei to susirinkimo protokolą, buvo valdybos narių pranešimai. Per metus buvo vienuolika susirinkimų ir skaityta 11 paskaitų. Susirinkimai aprašyti spaudoj. Reikalų vedėja ir kasininkė A. Rūgytė pranešė, kad dabar kasoj yra 1,571 dol., kurie yra banke. Knygų "Lietuvių Tautos Praeities" yra už 18,068 dol., "Zanavykijos" I ir II t. už 9,115 dol. "Pabaltijo un-to" už 327 dol.. Visų leidinių, sukrautų sandėly, kaina yra 27,510 dol. Knygos yra gražiai sukrautos ir patikrintos P. Šimoliūno, kuris yra išrinktas administratorium vietoj susirgusio J. Litvino. Šiemet į draugiją įstojo 12 naujų narių, kurių daugumas yra jauni žmonės, jų tarpe Andrius Šmitas iš Vokietijos. Revizijos komisija, viską patikrinusi, rado, kad leidiniai yra sukrauti tvarkingai, raštai sudėti bylose, piniginė atskaito mybė balansuojasi ir viskas pilnoje tvarkoje. Dėlto siūlė pareikšti didelę pagarbą ir padėką reikalų vedėjai A. Rūgytei už tokį didelį atsidėjimą ir pasišventimą draugijai, pasiekiant didelių ir gerų rezultatų.

Po pranešimų buvo istoriko Prano Čepėno paskaita "Lietuvos pripažinimas de jure". Autoriui neatvykus, paskaitą perskaitė Stasė Jakubonienė.

Kova dėl Lietuvos pripažinimo de jure buvo sunki Lietuvos diplomatijai ir užsienio lietuvių visuomenei, nes Lenkija, užgrobusi Vilnių, nenorėjo, kad sąjungininkai pripažintų nepriklausomą Lietuvą, kuri turėtų pagrindą susigrąžinti užgrobtą Vilniaus kraštą, todėl darė visokias kliūtis. Taip pat rusai bolševikai ir antibolševikai, norėdami vieningos Rusijos, kaip galėdami, trukdė. Amerikos lietuvių politinė veikla ir finansinė parama labai daug padėjo, siekiant, kad JAV pripažintų Lietuvą de jure. Jau 1917 m. sausio mėn. JAV Lietuvių tarybos atstovai įteikė memorandumą visų valstybių diplomatams Washingtone, kad Lietuva nori būti nepriklausoma valstybe et nografinėse sienose ir neutrali. Jie reikalavo, kad Taikos kongresas garantuotų Lietuvai nepriklausomybę. 1918 m. JAV prezidentas W. Wilsonas patiklino savo pažiūrą dėl tautų suverenumo, tautų apsisprendimo principo. Tais pačiais 1918 m. JAV lietuvių kongresas New Yorke, kuriame dalyvavo 1500 atstovų iš 1000 organizacijų ir atskirų lietuvių kolonijų, pasiuntė rezoliuciją JAV vyriausybei, reikalaudami pripažinti Lietuvą nepriklausoma su teise dalyvauti Taikos kongrese. Sen. Cabot Lodge pasakė kalbą, kad Rusijai turi būti sugrąžintos atsiskyrusios Lietuva, Latvija ja ir Estija. Į tai reagavo dr. Jonas Šliūpas, parašydamas laiškus senatoriams, kaltindamas juos dėl tautų apsisprendimo principo pažeidimo. Protestas buvo įtrauktas į senato rekordus. Bet ir prezidentas Wilsonas, paveiktas rusų, pakeitė savo nuomonę. Pripažinimas buvo vilkinamas. Patys neįsteng dami pagreitinti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, Lietuvos delegacija Taikos kongrese pasamdė žymų advokatą, JAV kongreso narį W. Chandlerį, kuris apsiėmė tuo rūpintis. Lietuviai sumokėjo jam 5000 dol. ir pažadėjo sumokėti kitus 5000 dol., kai Lietuva bus pripažinta de jure. Tą patį padarė latviai ir estai. 1921 m. Chandleris įteikė Valstybės departamentui raštą, įrodinėdamas kad lietuvių tauta yra visai skirtinga nuo rusų, bet ji buvo rusų pavergta ir išnaudota.

Dėl Amerikos lietuvių veikimo ir kai kurių JAV senatorių pastangų ir memorandumų bei Lietuvos reikalui palankaus Princetono un-to profesoriaus Benderio, kuris surinko JAV universitetų profesorių parašus jo parengtam memorandumui kurį įteikė Valstybės sekretoriui, pabrėždamas, kad jis, studijuodamas lietuvių kalbą, susipažino su lietuvių tautos reikalais, pagreitino Lietuvos pripažinimą de jure. Ir gana netikėtai 1922 m. liepos 28 d. JAV visas tris Pabaltijo valstybes pripažino de facto ir de jure.

1922 m. gruodžio mėn., kada Lietuva formaliai sutiko priimti Nemuno internacionalizacijos sąlygas, Sąjungininkų ambasadorių konferencija pripažino Lietuvą de jure. Tai buvo svarbus faktorius Lietuvos valstybei, nes nuo to laiko Lietuva pasidarė pasaulio valstybių narys.

Po paskaitos buvo vienas kitas paklausimas ir pasisakymas įvairiais klausimais. Pasibaigus susirinkimui, A. Rūgytė pakvietė visus pas save vaišėms.

S. J.

KALĖJIMAS UŽ FEJERVERKUS

Chicagoje už gaminimą, pardavinėjimą ir sprogdinimą fejerverkų W. Wrobel, 31 m., nubaustas 3 m. kalėjimo ir 10,000 dol.

NUTEISTAS MIRTI

Latin Kings gaujos narys Luis Ruiz, 20 m., nuteistas mirti už mirtinai subadymą trijų jaunuolių šiaurinėj Chicagoj. Nužudė dėl to, kad jie priklausė priešingajai Latin Eagles gaujai. Nužudyti jaunuoliai buvo 16-19 m.

30 M. KALĖJIMO

D. Toney, 23 m., ir jo brolis Leonard, 20 m., nuteisti kalėti po 30 m. už pagrobimą ir nuskriaudimą iš Tennessee atvykusios 19 m. moters. Mergina vyko į "rock" koncertą Chicagoje su dviem draugais.

SKRIS Į WASHINGTONĄ

Nuo birželio 1 d. lėktuvai iš Midway aerodromo pradės skristi į Washingtoną ir St. Paul, Minn. Skridimai bus papiginti. Numatoma praplėsti skridimus į Philadelphiją, St. Louis ir Las Vegas.

Prof. Vytautas Janušonis (vidury) ir žurnalistas Vyt. Kapočius (dešinėje) jo apsilankymo pas Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijos pirm. kongr. Clement Zablocki Lietuvos Diplomatinės tarnybos reikalais kalbasi "Amerikos Balse" su lietuviško skyriaus vadovu Alfonsu Petručiu.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Svečiai Phoenixe, Ariz.** Pranas ir Rožė Mačerniai iš Chicagos visą mėnesį viešėjo pas seserį Emiliją Josen. Jie čia praleido patį gražiausiąjį pavasario laiką. Vincas ir Marija Grėbliūnai iš Colorado Springs, Co., trumpai buvo užsukę į Phoenixą ir sustoję pas E. Josen. Čia M. Grėbliūnienė pasimatė su savo sesute Mačerniene. Dr. Danutė Juras (Jurevičiūtė), biologė iš Chicagos universiteto, grįždama iš konvencijos L. A., buvo sustojusi Phoenixe. Čia aplankė savo buvusį mokytoją kun. A. Valiušką ir savo dėdę Henriką Boką, pas kurį buvo sustojusi. Dr. Jonas Gylys, tyrimų farmaceutas iš Syracuse, N. Y., buvo atvykęs savo mamytės Marijos Gylienės aplankyti. Dabar ji laukia ir antro sūnaus — Vytauto, kuris gyvena Dallas, Texas.

— **Phoenix, Ariz., LB veikla.** Kovo 23 d. Sofijos Liubartienės patalpose įvyko visuotinis LB susirinkimas. Jame dalyvavo 27 asmenys. Dabartinis LB Phoenixo apylinkės valdybos sąstatas yra toks: pirm. Vincas Ruseckas, vicepirm. Sofija Liubartienė, sekr. Don. Zakaras, ižd. Henry Bokas ir pareng. vadovas Leonardas Strikauskas. Revizijos komisiją sudaro: Vl. Mieželis, Šarlotė Ruseckienė ir Emilija Josen. LB gegužinė numatyta gegužės 18 d. Squaw parke.

KANADOJE

— **"Nepriklausomos Lietuvos"** akcinė bendrovė, leidžianti to vardo savaitraštį, gegužės 4 d. AV par. salėje šaukia metinį savo narių susirinkimą. Bendrovės pirm. Jonas Petrulis "NL" 13 nr. parašė informacinį straipsnį, kuriame išdėstė finansinę laikraščio padėtį. Kadangi ji nebuvo stipri, jis perėmęs lėšų kontrolę. Su rėmėjų pagalba pavykę sutvarkyti lėšų klausimą, ir 1979 m. buvę baigti su geru pelnu. Toliau J. Petrulis sako: "Iš patirties galiu užtikrinti, kad b-vė pilnai gali dar daugelį metų leisti laikraštį iš gaunamų pajamų, kad ir skaitytojų skaičius dėl mirčių sumažėtų. Kaip praeitis parodė, vis atsiranda naujų prenumeratorių. Visa tai priklausys nuo valdybos, kokie žmonės ateis ir kaip jiems rūpės bendrovės reikalai ir jų administravimas". Laikraščio paramai buvo suruoštas spaudos balius balandžio 19 d. Šv. Kazimiero par. salėj . Meninę programą atliko "Aido" choras ir Hamiltono.

— **Neurologas Algimantas Jaloveckas**, universiteto profesorius iš Venecuelos, apie savaitę lankėsi Toronte, domėdamasis naujais gydymo metodais. Toronte esąs pradėtas revoliucinio pobūdžio gydymas nugarkaulių slankstelių vaistais. Ligšiolinė patirtis rodanti, kad gana didelis nuošimtis tos rūšies ligų pagydoma vaistais. Karako mieste, šalia dėstymo un-te, jis vadovauja vienai klinikai. Gimęs Alytuje, išvežtas iš Lietuvos 1 metų. Venecuelon atvyko 16 metų. Studijavo Venecueloje ir Britanijoje. Akademinės studijos truko 12 metų.

AUSTRALIJOJE

— **LB Australijos Adelaidės** apylinkės valdybą dabar sudaro: Č. Zamoiskis (pirm.), V. Vosylius, A. Skiparis, A. Mikeliūnas ir B. Mockūnienė.

— **Ateitininkų simpoziumas** buvo suruoštas parapijos namuose Melbourne. Dalyvavo svečias iš Amerikos prel. V. Balčiūnas, kun. Pr. Vaseris, A. Bakaitis ir kt.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v.
Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

Pagerbkime mūsų
MOTINAS
įjungdami jas į
šį specialų
šv. Mišių devindienį!

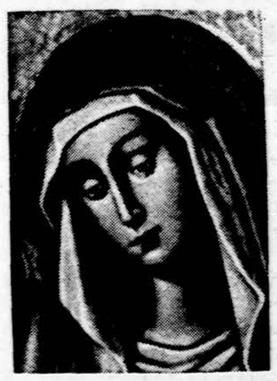

MOTINOS DIENOS NOVENA — GEGUŽĖS 2 -- 11 d.d.
MARIJONŲ VIENUOLYNO KOPLYČIOJE

Ši novena, į Vilniaus Aušros Vartų Stebukl. Gailestingumo ir Nepaliaujamos Pagalbos šv. Dievo Motiną Mariją, bus celebruojama už mūsų motinas, pamotes, uošves, močiutes ir žmonas, gyvas ir mirusias.

Reiškdamas-a dėkingumą už motinos meilę ir pasiaukojimą, jungiu ją į šv. Mišių noveną.

Motinos vardas ..... gyva/mirusi
.....
.....
Novenai aukoju .....
Vardas, pavardė .....
Adresas .....

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629